

NOTA DIERENWELZIJN **RIDDERKERK**

**Onderlegger voor de discussie over het Ridderkerkse
dierenwelzijnsbeleid**

"De beschaving van een volk is te meten aan de mate van respect waarmee ze met hun dieren omgaan."

Mahatma Ghandi

Samenvatting voorstellen

Voorstellen waarbij de gemeente een beroep doet op andere partijen:

Voorstel: Het laten identificeren en registreren van honden en katten door de eigenaren wordt door het geven van betere voorlichting bevorderd.

Voorstel: Het jaarlijks uitvoeren van vangacties uitgevoerd door de plaatselijke afdeling van de Dierenbescherming om het aantal zwervkatten binnen de perken te houden. Deze katten worden na sterilisatie of castratie teruggezet in hun eigen omgeving, tenzij het terugplaatsen overlast teweeg brengt. Door sterilisatie of castratie wordt voortplanting wordt zo voorkomen.

Voorstel: Scholen bekend maken met de programma's van de landelijke & plaatselijke Dierenbescherming en het NME (gratis materiaal).

Voorstel: Aanmoedigen van dierenwinkels dierbewust te handelen.

Voorstel: Opstellen contract met plaatselijke Dierenbescherming voor vervoer, opvang en verzorging van gewonde & zieke in het wild levende dieren naar de Dierenbescherming in Rotterdam.

Voorstellen waarbij de gemeente de initiërende rol vervult:

Voorstel: Hondeneigenaren verplichten hun dier een identificatie te geven, in de vorm van een halsband of ander identificatiekenmerk via een artikel in de APV.

Voorstel: Per 1 januari 2010 wordt een weigeringgrond in de APV opgenomen voor het uitgeven van vergunningen aan circussen en evenementen met wilde (niet-gedomesticeerde) dieren tenzij de vergunningaanvrager beschikt over een keurmerk dat voldoet aan de eisen van de landelijke dierenbescherming, dat voldoet aan de eisen die de gemeente hierboven opsomt alsmede aan relevante wetgeving. De gemeente roept de circusbranche op om voortgang te maken met genoemde zelfregulering.

Voorstel: Beperken heffen van hondenbelasting in de gemeente.

Voorstel: Binnen de gemeente wordt een aanspreekpunt aangesteld dat zich bezighoudt met alle aspecten rondom dierenwelzijn.

Voorstel: Oriënteren op de landelijke Intentieverklaring Biologische Catering. Gebruik van biologische en scharreelproducten invoeren in gemeentelijke instellingen.

Voorstel: Met groenbeheer afspraken maken over selectief wel of niet verwijderen van losse bladeren In parken en plantsoenen..

Voorstel: Met groenbeheer afspraken maken over aanplanten ecologisch groen. Bijvoorbeeld in relatie tot bijen en hommels.

Voorstel: Opstellen vergunningbeleid of overeenkomsten nagaan met Hengelsportvereniging.

Voorstel: Opstellen handleiding preventieve maatregelen bij inrichting en beheer van de openbare ruimte.

Voorstel: Bestrijdingsmogelijkheden in kaart brengen en afspraken maken over schadebestrijding door de gemeente (ook op particuliere gronden)

Voorstel: Als gevolg van de in 2008/2009 ontstane kredietcrisis lijkt er bij sommige huisdierenbezitters minder aandacht te zijn voor preventieve medische zorg. In communicatie-uitingen zoals in de gemeentegids geeft de gemeente aan wat het belang is van vaccinaties bij onze huisdieren.

Voorstellen waarbij de gemeente proactief de regie voert:

Voorstel: De gemeente bevordert samenwerking en informatie-uitwisseling tussen organisaties die dierenmishandeling bestrijden (LID, AID, het plaatselijke politiecorps en de gemeente).

Voorstel: Consequent promoten landelijk meldnummer via gemeentelijke website en de weekagenda.

Voorstel: Samenwerken met de (plaatselijke) Dierenbescherming en daar waar nodig -en mogelijk- financiële en fysieke ondersteuning bieden.

Voorstel: Het Algemeen Rampenplan van de gemeente aansluiten op het Nationaal Dierenrampenplan (deze is nog niet uitgebracht, voortgang via landelijke dierenbescherming te verkrijgen).

Voorstel: Afspraken maken met opvangcentra, kinderboerderijen, maneges, brandweer, politie en Dierenbescherming over wat te doen bij een ramp/calamiteit.

Voorstel: Waar binnen haar grenzen bevoegd bevordert de gemeente het plaatsen van mensen bij organisaties, zoals de plaatselijke afdeling Dierenbescherming en Kinderboerderijen.

Voorwoord	5
Visie	5
Doel van de nota	5
Opbouw van de nota	6
1. Gezelschapsdieren	7
1.1 Wettelijk kader	7
1.1.1. De Gezondheid- en welzijnswet voor dieren (GWWD)	7
1.1.2. Wettelijk verplichte opvang van gezelschapsdieren	7
1.1.3. Identificatie & registratie	8
1.2 Gemeentelijke bevoegdheden	9
1.2.1. Gemeentelijke regeling in de Algemene Plaatselijke Verordening	9
1.2.2 Belastingen op het houden van gezelschapsdieren	10
1.2.3. Subsidies	10
1.2.4. Handhaving	10
1.2.5. Vergunningen	11
1.3. Gemeentelijke instrumenten	15
1.3.1. Opvang zwerfdieren en wegelopen huisdieren	15
1.3.2. Destructieverordening	17
1.3.3. Overeenkomsten	17
1.3.4. Voorlichting en educatie	17
1.3.5. Centraal ambtelijk aanspreekpunt dierenwelzijn	19
1.3.6. Diervriendelijke inrichting van de openbare ruimte.	19
1.3.7. Kinderboerderijen.....	19
1.3.8. Multicultureel en jong.....	20
1.3.9 Ouderen en Dieren.....	20
1.3.10 Dierenarts en minima	21
1.3.11 Houden van ongeschikte dieren.	21
1.3.12. Regelingen bij rampen en calamiteiten	22
1.3.13. Voorbeeldfunctie	22
1.4. Kostenaspecten	24
1.4.1. Subsidiërelaties van de gemeente	24
1.4.2. Aanvullend subsidiebeleid	25
2. In het wild levende dieren.....	26
2.1 Wettelijk kader	27
2.1.1. Flora- & faunawet en Natuurbeschermingswet	27
2.1.2. Opvang gewonde & zieke dieren	30
2.2. Gemeentelijke bevoegdheden.....	30
2.2.1. Bestrijding van schade door dieren.....	31
2.2.2. Sportvisserij.....	31
2.3. Gemeentelijke instrumenten	32
2.4. Kostenaspecten	32
3. Financieel kader	33
4. Tenslotte	33
5. Portefeuillebeheer	33
Bijlage 1: Belanghebbenden	34

Voorwoord

De Nota Dierenwelzijn Ridderkerk is een gezamenlijk initiatief van de raadsleden R.Hitzert namens de PvdA en P.Boertje namens de VVD.

Hoewel de meeste mensen sympathiek staan tegenover het welzijn van dieren, moet helaas worden geconstateerd dat er nog steeds regelmatig misstanden plaatsvinden. Kattenbont verwerkt in speeltjes. Vinden we normaal als we het niet hoeven weten. Onvoorstelbaar dierenleed tijdens lange veetransporten. Daar kijken we maar niet naar. Slachterijen waar men zich niet aan de regels houdt, waar dieren soms nog half levend worden gekookt. We willen het eigenlijk liever niet weten. Maar ook in de gemeente Ridderkerk worden huisdieren vlak voor de vakantie op straat gezet; worden overlastgevendende dieren op een niet altijd diervriendelijke manier uit onze tuinen verwijderd... We houden eigenlijk allemaal best van dieren, maar stoppen wel onze hoofden in het zand als het ons even beter uitkomt.

Met deze nota pretenderen wij niet dat alle dierenleed, groot of klein, de wereld uit wordt geholpen. Was het maar waar. Wel kan deze nota een opstap zijn naar een andere manier van omgaan met dieren. Wij zijn als mensen verantwoordelijk voor de dieren. Dieren horen erbij en maken onlosmakelijk deel uit van het leven. En als lokale politici dragen we niet alleen de verantwoordelijkheid voor onze burgers, maar ook voor onze andere inwoners van de gemeente: dieren.

In deze nota gaat het om de volgende hoofdzaken, de kaders:

1. Het inzichtelijk maken van beleidsmogelijkheden gericht op een beter dierenwelzijn;
2. De coördinatie van dierenwelzijnsaspecten;
3. Het verstrekken van voorlichting en educatie omtrent dierproducten.

Visie

Vooruitlopend op signalen vanuit de landelijke politiek heeft Ridderkerk een nota Dierenwelzijn opgesteld, waarin het lokale dierenwelzijnsbeleid is uitgewerkt. De gemeente zal gaan investeren in voorlichting met betrekking tot dierenwelzijn.

De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid daar waar het dierenwelzijn kan bevorderen of een signaal kan afgeven tegen dierenmishandeling.

Goede afspraken zullen worden gemaakt omtrent de opvang van verlaten of verwaarloosde gezelschapsdieren en zieke of gewonde in het wild levende dieren. Hiermee wil de gemeente bereiken dat het welzijn van alle dieren verbetert en er een garantie is voor opvang in tijden van ziekte of verlatenheid.

Doel van de nota

Veel besluiten en handelingen van de gemeente zijn van invloed op het welzijn van dieren, zowel de gehouden dieren als de in het wild levende dieren. Het doel van deze nota is om een duidelijk beleid te krijgen met betrekking tot het welzijn van dieren en uiteindelijk het welzijn van dieren te waarborgen. Dit beleid geeft richting aan de wijze waarop de gemeente vindt om te moeten gaan met dieren in de directe en indirecte omgeving. Concrete doelstellingen zijn:

- Het scheppen van voorwaarden waardoor over een langere tijd opvang van zwerfdieren zeker wordt gesteld op het maatschappelijk en wettelijk gewenste kwaliteitsniveau.

- Het terugdringen van het aantal zwerfdieren en dieren waarvan afstand wordt gedaan door meer voorlichting, educatie, handhaving regelgeving en preventie.
- Inhoud geven aan de zorgplicht in de geest van de Flora- en faunawet bij het beheer van de openbare ruimte.
- Het scheppen van voorwaarden waardoor de opvang van gewonde en zieke dieren wordt zeker gesteld op een gewenst kwaliteitsniveau.
- Het voorkomen van onnodig dierenleed bij de bestrijding van overlast door dieren in de openbare ruimte, de uitoefening van de jacht en de sportvisserij.
- Het terugdringen van het aantal verwondingen bij dieren door preventieve maatregelen bij inrichting en beheer van de openbare ruimte.
- Reële vergoedingen voor maatschappelijk dienstverlening dierenwelzijn op basis van actuele inzichten in alle kostenfactoren.

De gemeente gaat uit van het verantwoordelijkheidsgevoel van haar burgers en wil haar burgers ervan overtuigen dat men goed moet overwegen welke verantwoordelijkheden het nemen van een huisdier met zich mee brengt om zo het aantal verlaten, verwaarloosde en mishandelde dieren terug te kunnen dringen. Daarnaast wil de gemeente het beleid betreffende dierenwelzijn beter organiseren binnen de eigen organisatie. Het beleid dat nu versnipperd is over verschillende afdelingen komt centraal te liggen bij de afdeling Veiligheid.

Opbouw van de nota

In deze nota wordt een onderscheid gemaakt tussen gezelschapsdieren (aan huis en eigenaar gebonden), dieren in gevangenschap (onder meer circusdieren en sommige hobbydieren), in het wild levende dieren en dieren bestemd voor consumptie zoals landbouwhuisdieren. Het Rijk heeft een primaire rol voor dieren die bestemd zijn voor consumptie; landbouwhuisdieren worden daarom in deze nota buiten beschouwing gelaten. Ook voor dierentuinen (dierentuinbesluit) en dierenwinkels geldt de rijksregelgeving.

De nota behandelt afzonderlijk het beleid voor gezelschapsdieren en het beleid voor de in het wild levende dieren, omdat met name de wettelijke plichten verschillen voor deze twee soorten. In ieder deel wordt eerst inzichtelijk gemaakt wat wettelijk moet en hoe dat in gemeente Ridderkerk geregeld is. Vervolgens beschrijft de nota de bevoegdheden van de gemeente. Hoe deze bevoegdheden worden uitgevoerd, wordt bij de ter beschikking staande beleidsinstrumenten in acties benoemd. De nota eindigt met een inschatting van de financiële gevolgen van de centrale Voorstellen.

De actuele Nota Aanbevelingen gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren (dec. 2004) en de beleidsnota van de gemeente Alphen aan de Rijn -met dank aan wethouder R. Blom- hebben als leidraad gediend voor deze nota. Speciale dank gaat uit de heer W. Saaij, oud-voorzitter van de Dierenbescherming Ridderkerk, en mevrouw L. Saaij voor hun input welke zij hebben gegeven om deze nota mede tot stand te brengen.

Een overzicht van alle belanghebbenden betreffende dierenwelzijn is opgenomen in bijlage 1.

1. Gezelschapsdieren

De verantwoordelijkheid voor gezelschapsdieren ligt in de eerste plaats bij de eigenaren. Voorlichting kan er voor zorgen dat burgers geen verkeerde aankopen doen en goed voor de dieren zorgen. Voor de gemeente ligt er een belangrijke preventieve taak om te voorkomen dat inwoners een dier aanschaffen dat niet bij de woon- of leefsituatie past. Het aanschaffen van een ongeschikt huisdier zorgt voor veel problemen, kost veel geld en veroorzaakt dierenleed. Inwoners van de gemeente moeten daarnaast weten waar ze met hun huisdieren naartoe kunnen als er door bijvoorbeeld ziekte of opname in een verpleeghuis niet meer voor het huisdier gezorgd kan worden.

1.1 Wettelijk kader

1.1.1. De Gezondheid- en welzijnswet voor dieren (GWWD)

Deze kaderwet, waaronder ook het Honden- en kattenbesluit 1999 valt, is gericht op het individuele welzijn van gehouden dieren, dus productiedieren, hobbydieren en gezelschapsdieren. Voor in het wild levende dieren geldt wel het verbod uit de GWWD om de dieren zonder redelijk doel pijn of letsel toe te brengen.

In het Burgerlijk Wetboek is in artikel 8, lid 3 boek 5 opgenomen dat de opvang van zwervende en verlaten huisdieren voor rekening van de gemeente is. De burgemeester is verplicht gevonden (huis)dieren gedurende een periode van veertien dagen op te vangen.

Tenslotte geldt de algemene zorgplicht voor dieren in nood (GWWD art. 36, lid 3). Deze houdt in dat iedereen verplicht is om aan gewonde dieren en dieren in nood hulp te bieden als dat redelijkerwijs mogelijk en zinvol is. In de praktijk beperkt zich dat voor burgers meestal tot het bellen van de Dierenambulance of zij brengen het dier zelf naar een opvangcentrum. De verplichting tot het bieden van hulp wordt daarmee aan de opvangende instantie overgedragen.

Het Rijk verleent vergunningen voor het bedrijfsmatig benutten van honden en katten. Het is verplicht om bij het ministerie van LNV registratie aan te vragen om een asiel of een dierenwinkel te kunnen beginnen waar honden –en of katten worden verkocht. Bij de registratie gelden de eisen uit het Honden- en kattenbesluit met betrekking tot inrichting, bedrijfsvoering en deskundigheid.

De handhaving van de naleving van de GWWD wordt uitgevoerd door de inspecteurs van de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) en de Algemene Inspectie Dienst van het ministerie van LNV (AID). Zij zijn als Buitengewoon Opsporingsambtenaar bevoegd om een proces verbaal op te maken en zo nodig dieren in beslag te nemen. Bovendien zijn zij door de Minister van LNV aangewezen als toezichthoudend ambtenaar. De LID werkt samen met de inspecteurs van de plaatselijke afdelingen van de Dierenbescherming. In iedere provincie is een inspecteur werkzaam met opsporing- en controlebevoegdheid. De IDG is een landelijke inspectiedienst die in stand wordt gehouden door de Sophia-Vereniging en de Bond tot Bescherming van Honden.

1.1.2. Wettelijk verplichte opvang van gezelschapsdieren

De opvang van zwervende huisdieren en de opvang van huisdieren die door hun eigenaar aan hun lot zijn overgelaten is een gemeentelijke taak die verankerd is in het Burgerlijk Wetboek (boek 5 art.8 lid 3). Een vinder is verplicht aangifte te doen van andermans verloren eigendom. Dit geldt ook voor het vinden van dieren, waarvan kan worden aangenomen dat er een eigenaar is. Na de aangifte kan de vinder, met inachtneming van de welzijnswetgeving, het dier eventueel zelf in bewaring nemen en verzorgen. In alle andere gevallen is het in

bewaring nemen en verzorgen van zwerfdieren een aan de gemeente (i.c. de burgemeester) opgelegde taak. Zodra een dier vermist is moet de eigenaar aangifte doen bij de politie. Daarbij is het verstandig melding te maken bij een centraal meld- en registratiepunt. Denk aan de plaatselijke afdeling van de Dierenbescherming en/of stichting Amivedi¹.

De gemeente heeft geen meldingen binnen gekregen met betrekking tot dierenleed. De cijfers van de plaatselijke Dierenbescherming ontbreken. Landelijke cijfers met betrekking tot dierenleed worden bijgehouden door de LID. In 2005 zijn er 4.944 klachten/meldingen nader onderzocht. Hiervan bleek 43% gegrond te zijn, 33% ongegrond en bij 24% werd niets op de plek van bestemming aangetroffen. De 43% die gegrond bleek te zijn was opgebouwd uit sociaal/maatschappelijke probleemgevallen (44%), ondeskundigheid ten aanzien van de verzorging van de dieren door de eigenaar (41%) en moedwillige verwaarlozing/mishandeling door de eigenaar (15%).

Voor de opvang van gevonden dieren met een (vermoedelijke) eigenaar op kosten van de gemeente is een wettelijke opvangtermijn van 14 dagen vastgesteld. In die tijd kan de rechtmatige eigenaar het dier weer terughalen, de kosten van de opvang en medische verzorging komen op rekening van de eigenaar. De Dierenbescherming heeft richtlijnen opgesteld voor de vergoeding voor verzorging en verplichte medische kosten van honden en katten. Voor andere huisdieren, zoals knaagdieren, vogels, vissen en exotische dieren zijn er geen richtlijnen voor opvangtermijn en onkostenvergoeding. Voor de opvang van sommige exotische dieren (reptielen, apen, papegaaien) bestaan gespecialiseerde opvangcentra.

In het Honden- en kattenbesluit 1999 is opgenomen dat een hond of kat binnen 5 werkdagen ingeënt wordt tegen verschillende ziekten (hond: parvovirusinfectie en hondenziekten als ziekte van Carré; kat: kattenziekten als infectieuze gastro- enteritis en niesziekte). Tevens moet de opgevangen hond of kat binnen 5 werkdagen voorzien worden van een identificatiekenmerk.

1.1.3. Identificatie & registratie

Het Honden- en kattenbesluit 1999 kent een algemene identificatie- en registratieplicht bij verkoop van katten en honden. Voorzien was dat deze identificaties aan een centrale databank moeten worden doorgegeven. Voor deze verplichting geldt sinds maart 2004 een vrijstelling. Zolang er geen nieuwe regeling is kunnen dierenopvangcentra en dierenwinkels zelf bepalen hoe zij de identificatie en registratie uitvoeren.

De gemeente kan onder haar burgers identificatie en registratie stimuleren. Het aantal zwerfhonden en –katten waarvan de eigenaar via de registratie kan worden getraceerd vormt (nog) een minderheid. De Stichting Amivedi, een landelijke organisatie waar men vermiste of gevonden dieren kan aanmelden, helpt bij het opsporen van vermiste dieren.

Bij identificatie wordt een dier voorzien van een uniek kenmerk. Bij registratie dient de eigenaar te worden vermeld. Effectieve identificatie en registratie dienen meerdere doelstellingen:

- Betrouwbaarheid aankoop van een dier (als het al van identificatie is voorzien).
- Tracering zwerfdier.
- Tracering ziekten en preventies van ziekten.
- Handhaving regelgeving.

Inwoners van de gemeente zijn verplicht hun hond te registreren bij de gemeente (ivm hondenbelasting). Identificatie van honden middels een identificatiechip is inmiddels bij wet verplicht gesteld. In geval van verhuizing of afstand doen zorgt de eigenaar van het huisdier dat de daarvoor bestemde instantie op de hoogte wordt gebracht.

---

¹ Stichting voor gevonden en vermiste huisdieren, www.amivedi.nl

Voorstel: Het laten identificeren en registreren (chippen) van katten door de eigenaren zou door het geven van betere voorlichting bevorderd kunnen worden. De noodzaak van overschrijving en/of adreswijziging wordt proactief vermeld in gemeentelijke brochures.

1.2 Gemeentelijke bevoegdheden

De bevoegdheden van de gemeente op het terrein van gezelschapsdieren bestaan uit het verbieden en voorkomen van ongewenste ontwikkelingen en het stimuleren van dierenwelzijn. Voorbeelden zijn het aanlijngedbod voor honden en het muilkorfbesluit. Dit wordt geregeld middels de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

Bevoegdheden om dierenwelzijn te bevorderen liggen vooral in de voorlichtende en stimulerende sfeer: het benutten van gemeentelijke middelen voor voorlichting en subsidiëren van organisaties die zich inzetten voor dierenwelzijn.

1.2.1. Gemeentelijke regeling in de Algemene Plaatselijke Verordening

Regelgeving en handhaving op het gebied van dierenwelzijn zijn in principe een zaak van het Rijk. Gemeenten zijn uitsluitend bevoegd aanvullende regelgeving vast te stellen om:

- Hinder en overlast voor de burger te voorkomen en te bestrijden;
- De volksgezondheid te bewaken;
- De openbare orde te handhaven.
- Verkeersveiligheid en veiligheid burgers te waarborgen

In de APV van Ridderkerk zijn artikelen opgenomen met als doel het beperken van overlast van honden in de openbare ruimte en het voorkomen van overlast voor zowel mensen als voor dieren, o.a.:

- Beperken van het los laten lopen van honden in twee situaties: op de weg (inclusief parken en plantsoenen en op kinderspeelplaatsen e.d. (art. 2.4.8.)
- Een opruimgebod van hondenpoep (art. 2.4.9.) nader uitgewerkt in voornoemde artikel.
- Een verplichting voor de eigenaar of houder van een hond, of degene aan wiens zorg een hond is toevertrouwd, indien hij zich met een hond op de openbare weg bevindt, een doeltreffend hulpmiddel bij zich te hebben geschikt voor het verwijderen van uitwerpselen. Een geschikt hulpmiddel is:
  - a. een schep of schepje, voldoende stevig om uitwerpselen te kunnen opnemen, of
  - b. een plastic zakje, voldoende stevig om de uitwerpselen te kunnen opnemen, of
  - c. een ander ten behoeve van het verwijderen van uitwerpselen ontworpen hulpmiddel.
- Het duiden van wat wordt verstaan onder 'gevaarlijke honden'. (art. 2.4.10.)

1.2.2 Belastingen op het houden van gezelschapsdieren

Gemeenten zijn bevoegd belasting te heffen op het bezit van honden (artikel 226 van de Gemeentewet). In de gemeente Ridderkerk is de aangifte verplicht gesteld zolang overlast als gevolg van hondenpoep nog blijft plaatsvinden. Momenteel zijn de opbrengsten voor de hondenbelasting in de gemeente in totaal ongeveer EUR 187.000,-. Soms worden steekproeven uitgevoerd door middel van huisbezoek. Deze steekproeven worden uitgevoerd door de hondencontroleurs van de gemeente. Over opgevangen honden in erkende opvangcentra hoeft geen belasting te worden betaald.

Formeel kunnen belastingsgelden niet geormerkt worden voor een bepaald doel maar moeten bij de algemene middelen worden gevoegd.

De voorkeur zou uitgaan naar het afschaffen van de hondenbelasting als alle eigenaren de uitwerpselen van hun hond direct verwijderen. Een halvering van de hondenbelasting zal echter door veel eigenaren van honden ook worden geaccepteerd als de resterende inkomsten worden gebruikt ten baten van dierenwelzijn in het algemeen.

1.2.3. Subsidies

Gemeenten hebben de mogelijkheid om door middel van subsidies aan instellingen en organisaties het dierenwelzijn te bevorderen.. Algemeen geldende spelregels voor subsidiëring zijn vastgelegd in de Algemene Wet Bestuursrecht. Gemeente Ridderkerk heeft deze regels uitgewerkt in de Algemene subsidieverordening. Nieuwe initiatieven worden, wanneer daartoe wordt overgegaan, voor een periode van maximaal twee jaar gesubsidieerd in de vorm van een project. Binnen de twee jaar wordt op basis van een evaluatie besloten om de nieuwe activiteit wel/niet blijvend te subsidiëren. Subsidie aan, bijvoorbeeld dierenopvangcentra, kan ook bestaan uit lage pachtkosten of huur, of een eenmalige bijdrage bij renovaties. In Ridderkerk ontvangt het NME centrum geen jaarlijkse subsidies. Aangezien het NME centrum een belangrijke maatschappelijke/educatieve rol vervult in de Ridderkerkse gemeenschap zou het gemeentebestuur kunnen onderzoeken of er, en welke incidentele, dan wel structurele, financiële bijdragen mogelijk zijn.

1.2.4. Handhaving

Handhaving speelt een belangrijke rol bij dierenwelzijn, met name als er sprake is van verwaarlozing of mishandeling van dieren. Verwaarlozing en mishandeling van dieren staat meestal niet op zichzelf maar vindt plaats in een sociale context. Het is aan de gemeente om goed op binnenkomende signalen te reageren. Controleurs hebben de bevoegdheid om bij overtredingen boetes uit te schrijven en aanhouding te verrichten. Zij werken samen met ambtenaren van de (milieu)politie, LID en AID. Een goede samenwerking is van groot belang. Heldere procedures kunnen die samenwerking ondersteunen. Zo kan in geval van verwaarlozing of mishandeling van dieren een heldere procedure helpen om het dier te onteigenen en te herplaatsen. De ambtenaren met een opsporingsbevoegdheid van de LID, AID en politie zijn bevoegd om een dier te onteigenen en te herplaatsen.

Dierenleed kan gemeld worden bij de LID op nummer 0900-2021210 (€ 0,10 ct./min). Er wordt dan gevraagd naar de volgende informatie:

- Om welk dier gaat het?
- Op welke locatie bevindt het dier zich?
- Wat is er aan de hand?
- Persoonlijke gegevens van diegene die de melding maakt.

Voorstel: Bevorderen van samenwerking en informatie-uitwisseling tussen organisaties die dierenmishandeling bestrijden (LID, AID, het plaatselijke politiecorps en de gemeente).

Voorstel: Promoten landelijk meldnummer via gemeentelijke website en de weekagenda.

1.2.5. Vergunningen

Training, huisvesting en transport van dieren die gebruikt worden in circussen en bij (folkloristische) evenementen staan ver van het welzijn dat je de betrokken dieren zou toewensen. Van diereigen gedrag en omgeving is in het geheel geen sprake. De Dierenbescherming dringt er dan ook op aan om het gebruik van dieren voor vermaak tegen te gaan of minstens aan strikte voorwaarden te binden. Door het opnemen van een extra weigeringsgrond voor evenementenvergunningen in de APV (art. 2.2.2 lid 5 "f. het welzijn van dieren") en het toevoegen van volgend lid (lid 4): '*Het derde lid, aanhef en onder f. is niet van toepassing voor zover bij of krachtens de Gezondheid- en welzijnswet voor dieren wordt voorzien in regels ter zake van de huisvesting, het vervoer en de behandeling van bij het evenement betrokken dieren*', wordt het uitgeven van vergunningen voor circussen aan banden gelegd. Aan circussen met wilde dieren zal geen vergunning meer worden verstrekt. Artikel 2.2.2 is bijgevoegd als bijlage 2.

De gemeente is zich ervan bewust dat er een verschil bestaat tussen kort transport en transport waar dieren voor lange tijd in moeten verblijven zoals het geval is bij circusdieren. De gemeente geeft aan het niet eens te zijn met het transport waar dieren langer in moeten verblijven dan de noodzakelijke transport duur. Tevens wil de gemeente een nuance aanbrengen in het gebruik van dieren in circussen en evenementen. Wanneer het dier van nature bepaald gedrag vertoont of het aangeleerde gedrag in het belang is van het dier keurt de gemeente het aanleren van gedrag bij dieren niet af. Ook moet er onderscheid gemaakt worden tussen het positief of negatief belonen van dieren bij het aanleren van gedrag. De gemeente wil niet toestaan dat circussen en evenementen plaats vinden waar dieren worden gebruikt die met behulp van negatieve beloning hun gedrag hebben aangeleerd.

Het aanbod van evenementen in de gemeente zal na vaststelling van dit beleid geen circus met wilde dieren meer betreffen. Er zijn echter voldoende mogelijkheden om diervriendelijke evenementen naar de gemeente te trekken die het aanbod kunnen aanvullen. Circussen met gedomesticeerde dieren blijven welkom in Ridderkerk.

Als we het over evenementen met dieren hebben, denken we aan een kamelenrace, paardenmarkten, schapen scheren, het vangen van met zeep ingesmeerde biggen of ganstrekken en cavia races. Bij deze evenementen bestaat een groot welzijnsrisico voor het dier, zeker als er sprake is van een competitie-element. Daarnaast is de wijze van omgang met dieren vaak stuitend. Het dier wordt gedegradeerd tot een spelobject, wat op gespannen voet staat met de erkenning van de intrinsieke waarde van het dier. Bovendien kunnen dergelijke evenementen een verruwende werking hebben op de omgang van mensen met dieren.

Evenementen met dieren kunnen gelukkig niet zo maar gehouden worden. In de eerste plaats geldt landelijke wetgeving, namelijk de Gezondheid - en welzijnswet voor dieren (GWWD). Deze wet bepaalt dat de mogelijkheden om dieren bij evenementen te gebruiken beperkt zijn. Daarnaast is er voor het houden van dergelijke evenementen vrijwel altijd op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) een vergunning vereist, die is afgegeven door de gemeente

De GWWD stelt strikte beperkingen aan de mogelijkheden om dieren te gebruiken bij evenementen en wedstrijden. Het gaat hierbij om twee soorten bepalingen:

* *Algemene regels* met het oog op de bescherming van de gezondheid en het welzijn van dieren, zoals het verbod een dier onnodig pijn of letsel toe te brengen of zijn gezondheid of welzijn te beschadigen (artikel 36, eerste lid) en het verbod dieren de nodige verzorging te onthouden (artikel 37).

* Daarnaast zijn er *voorschriften die specifiek betrekking hebben op evenementen met dieren*.

Het is verboden om dieren als prijs, beloning of gift uit te loven of uit te reiken (art. 57). Op deze wijze wordt recht gedaan aan de intrinsieke waarde van het dier en wordt veel dierenleed voorkomen. Verder is in deze wet een verbod opgenomen (art. 61 tweede lid) op wedstrijden met dieren waarbij de snelheid of kracht van dieren wordt beproefd, tenzij deze bij AMvB (Algemene Maatregel van Bestuur) zijn toegestaan. Dit artikel is echter nog niet in werking getreden. De verwachting is dat dit ook niet op korte termijn zal gebeuren. Artikel 65 van de wet bevat de mogelijkheid om bij AMvB regels te stellen ten aanzien van het tonen van dieren wegens "recreatieve, sportieve of opvoedkundige doeleinden". Circussen met dieren vallen hier bijvoorbeeld onder.

Circussen

Circusacts met dieren vormen een grove aantasting van het dierenwelzijn en kunnen de eigenwaarde van het dier negeren. De dieren kunnen hun normale gedragspatroon niet uitvoeren. Sociaal levende dieren zijn gedoemd tot eenzame opsluiting. Dit wordt versterkt doordat de dieren dikwijls het hele jaar gehuisvest worden in kooien die bedoeld zijn voor transport. Veel dieren worden meestal gehuisvest in een te krappe omgeving, die niet voldoet aan de natuurlijke behoeften. Verveling, stereotiep gedrag, apathie en zelfverwonding zijn de meest voorkomende gedragsstoornissen bij circusdieren.

Het transport van de dieren is belastend. Circusdieren brengen veel tijd door op de weg. De voertuigen vervoeren vaak te veel dieren en hebben niet altijd goede drinkwatervoorzieningen. De dieren worden het gehele jaar door vervoerd van koud naar warm weer, en andersom, wat gezondheidsproblemen veroorzaakt. Dit alles veroorzaakt veel stress bij de dieren.

Ook de training van circusdieren vormt een aantasting van hun welzijn. De conditionering gaat soms gepaard met verbaal en zelfs met lichamelijk geweld. Er zijn tot nu toe geen eisen gesteld aan de trainingmethoden. De dieren zijn overgeleverd aan de persoonlijkheid van de trainers, waardoor kans op willekeur in de omgang met het dier groot is. De relatie met de trainer is ook vaak gebaseerd op angst.

Het beste is daarom dat de gemeente aan de komst van een circus de voorwaarde oplegt dat geen dierennummers in het programma voorkomen. Er zijn diverse circussen die amusement brengen zonder daarbij dierenleed te veroorzaken omdat er geen acts worden opgevoerd met gebruik van dieren.

Gemeenten mogen met hun regels of beleid voor evenementen en circussen met dieren niet in strijd komen met de GWWD. Omdat de landelijke wetgever nog geen gebruik heeft gemaakt van zijn bevoegdheid een AMvB te maken waarin regels worden gesteld voor het tonen van dieren, bijvoorbeeld bij circussen en andersoortige evenementen, kun je stellen dat er voor gemeenten de ruimte bestaat een eigen regeling ter bescherming van dieren te maken, die van toepassing is op het tonen van dieren bij evenementen.

Het is echter ook mogelijk te stellen dat de nationale wetgever bepaalde terreinen naar zich toe heeft getrokken in de GWWD (uitputtende regeling) en dan is de gemeente beperkt in haar mogelijkheden. Het maakt dan niet uit of de desbetreffende AMvB wel of niet is ingevuld. Dit laatste zou inhouden dat de nationale wetgever en niet de gemeente bevoegd is nadere regels te stellen aan bijvoorbeeld circussen. En het maakt niet uit of de nationale wetgever dat niet doet (al bijna 15 jaar).

APV

Binnen Ridderkerk is binnen de APV de bepaling opgenomen, dat het verboden is zonder vergunning van de burgemeester een evenement te organiseren. Dit betekent dat gemeenten toestemming moeten geven voor het organiseren van evenementen met dieren.

Alle evenementen met dieren moeten door de gemeente zorgvuldig worden beoordeeld. Bij de beoordeling kan men laten bijstaan door deskundigen, zoals de Dierenbescherming of de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming. Hieronder worden twee maatregelen beschreven, die op grond van de APV kunnen worden genomen: het weigeren van evenementen met dieren en het vaststellen van voorschriften.

a. Weigeren van evenementen met dieren

Als de gemeente de evenementenregeling in haar APV heeft overgenomen, zal zij aanvragen voor een vergunning voor het houden van een evenement met dieren moeten beoordelen aan de hand van vier vragen (weigeringsgronden):

1. Leidt het evenement tot een verstoring van de openbare orde?
2. Veroorzaakt het evenement (onaanvaardbare) vormen van overlast?
3. In hoeverre wordt de verkeersveiligheid of de veiligheid van personen of goederen door het evenement bedreigd?
4. Wordt met het evenement de openbare zedelijkheid of gezondheid op een of andere wijze aangetast?

Hoewel dierenwelzijn geen aparte weigeringsgrond is, kan uit diverse rechterlijke uitspraken worden afgeleid dat gemeente Ridderkerk de mogelijkheid heeft om evenementen met dieren (mede) te beoordelen op dierenwelzijnsaspecten. Ridderkerk kan in de volgende twee situaties een vergunning voor het organiseren van evenementen met dieren weigeren:

1. Als er sprake is van *dierenmishandeling*; in dat geval kan een beroep worden gedaan op het motief van openbare orde.
2. Als de dieren op een weinig respectvolle wijze worden behandeld, in die situatie vormt het *zedelijkheidsmotief* de weigeringsgrond.

ad 1: dierenmishandeling

Bij de beoordeling of een evenement moet worden toegelaten of niet, kan de gemeente het rechtstreeks toetsen aan de voorschriften van de GWWD. Wanneer de gemeente vindt dat een evenement, of bepaalde onderdelen ervan, handelingen en gedragingen met zich mee zal brengen die verboden zijn op grond van de GWWD, kan zij de vergunning voor zo'n evenement weigeren. De weigeringsgrond is in dat geval het belang van de openbare orde. Het handhaven van de openbare orde betreft in dat geval dat voorkomen wordt dat artikel 36, eerste lid GWWD (dat een algemene strafbaarstelling van dierenmishandeling bevat) wordt overtreden. De overtreding van deze bepaling wordt beschouwd als een misdrijf. Als gevreesd wordt voor een feitelijke verstoring van de openbare orde, kan de vergunning ook geweigerd worden.

ad 2: weinig respectvolle behandeling

Ook al is er geen sprake van dierenmishandeling, toch kan een evenement wel onderdelen bevatten waarin op een ruwe en weinig respectvolle wijze met de betrokken dieren wordt omgegaan. In die gevallen kan de burgemeester de vergunning weigeren in verband met aantasting van de openbare zedelijkheid.

b. Voorschriften stellen

Zoals hierboven is aangegeven, kan de gemeente op grond van de evenementenregeling in de model – APV evenementen met dieren toetsen aan het *openbare - ordemotief* en aan *het zedelijkheidsmotief* en op basis hiervan evenementen verbieden als sprake is van dierenmishandeling of als de dieren op een weinig respectvolle wijze worden behandeld. Dat is echter een indirecte manier om binnen de gemeente grenzen te stellen aan evenementen met dieren. Wij adviseren de gemeente om verder te gaan. Daarbij stellen wij voor de mogelijkheid om aanvragen voor een evenementenvergunning direct te toetsen aan dierenwelzijn.

Een desbetreffende regeling zou er, op advies van de landelijke Dierenbescherming, als volgt uit kunnen zien:

Aan artikel 2.2.2 van de (model-) APV wordt de volgende weigeringsgrond toegevoegd:

'f. het welzijn van de dieren'

en:

'3. Het tweede lid, aanhef en onder f. is niet van toepassing voor zover bij of krachtens de Gezondheid- en welzijnswet voor dieren wordt voorzien in regels ter zake van de huisvesting, het vervoer en de behandeling van bij het evenement betrokken dieren.'

Door het dierenwelzijn als een aparte weigeringgrond in de evenementenregeling in de APV op te nemen, kan de gemeente evenementen met dieren rechtstreeks toetsen aan dierenwelzijnaspecten. Behalve het weigeren van de vergunning, kunnen gemeenten dan ook voorschriften verbinden aan een evenementenvergunning in het belang van het dierenwelzijn.

De gemeente Barendrecht heeft dierenwelzijn als weigeringgrond toegevoegd aan haar APV. Het voordeel van het opnemen van de weigeringgrond 'het welzijn van de dieren' betreft niet zozeer de extra juridische mogelijkheden voor een gemeente, maar is vooral gelegen in het feit dat de gemeente bij de beoordeling van een evenement met dieren nadrukkelijk zal moeten kijken naar het welzijn van de dieren. Het dierenwelzijn is niet langer een belang dat 'verstopt' is achter een ander belang of motief. Het uitgangspunt is daarmee ook principiële veranderd.

Echter ook in dit geval is het mogelijk te stellen dat de nationale wetgever bepaalde terreinen naar zich toe heeft getrokken in de GWWD en dat de wet uitputtend is bedoeld.

Dit laatste zou inhouden dat de nationale wetgever en niet de gemeente bevoegd is nadere regels te stellen aan bijvoorbeeld circussen. Dan is de gemeente in dit geval ook beperkt in haar mogelijkheden.

Momenteel is de Dierenbescherming bezig uitsluitel te verkrijgen over wat een gemeente wel of niet mag op het terrein van regelgeving Zodra hier duidelijkheid over is, zullen de plaatselijke afdelingen van de Dierenbescherming en gemeenten worden geïnformeerd.

Zolang de landelijke wetgever nog geen gebruik heeft gemaakt van zijn bevoegdheid een AMvB te maken waarin regels worden gesteld voor het tonen van dieren waarbij het natuurlijk gedrag van het dier een ondergeschikte rol speelt, maakt de gemeente ter bescherming van dieren, een eigen regeling.

Momenteel loopt er een proefproces tegen een gemeente die een dergelijk verbod heeft opgenomen in de APV. De uitvoering van dit Voorstel is afhankelijk van de uitkomst van dit proefproces.

Voorstel: De gemeente roept de circusbranche op om voortgang te maken met genoemde zelfregulering en dringt er bij de minister van LNV op aan om – bij achterwege blijven daarvan – te komen tot landelijk beleid in deze.

1.3. Gemeentelijke instrumenten

1.3.1. Opvang zwerfdieren en wegelopen huisdieren

In de gemeente worden zwerfhonden en –katten opgevangen door de plaatselijke afdeling van de Dierenbescherming Rijnmond. (Dierenopvang Rijnmond, Abraham van Stolkweg 33, 3041 JA Rotterdam)

Het is voor de gemeente Ridderkerk financieel gezien van belang dat gevonden dieren zo snel mogelijk teruggaan naar de eigenaar. De gemeente kan daarom voorlichting geven door aandacht te besteden aan dit onderwerp in de gemeentegids, de gemeentepagina in de lokale huis-aan-huiskrant of op haar internetpagina. Belangrijke informatie is dat zodra een dier vermist is, de eigenaar zowel aangifte moet doen bij de politie als melding moet maken bij een centraal meldpunt als Dierenbescherming Rijnmond. Zeker als een dier een identificatie heeft (chip, tatoeage, halsband met naam en adres etc.) is de kans groot dat de eigenaar zijn verloren dier terug krijgt. Als de eigenaar zich binnen twee weken meldt, zal hij zijn huisdier weer kunnen meenemen. Hij moet dan wel de eventuele kosten voor vervoer, opvang en medische zorg vergoeden

De eigenaar van dieren kan sneller worden achterhaald als in de Algemene Plaatselijke Verordening verplicht registreren van katten wordt opgenomen. Voor honden geldt de verplichting inmiddels.

Ridderkerk beschikt niet, met uitzondering van een opvang voor knaagdieren (Knaagspoor), over eigen opvangmogelijkheden voor gevonden dieren. Daarom wordt door de gemeente samengewerkt met het opvangcentrum van de Dierenbescherming Rijnmond. Een asiel heeft ook een belangrijke preventieve rol bij de zwerfdieren problematiek. Een asiel kan voorlichting geven aan mensen die hun dier kwijt willen, bijvoorbeeld vanwege allergie in het gezin of als gevolg van verkeerde verwachtingen bij de koop van het dier. Een asiel kan deze mensen duidelijk maken dat het dier naar een asiel gebracht kan worden. Het asiel zal er vervolgens alles aan doen om voor deze zogenaamde afstandsdieren een nieuwe eigenaar te vinden. Dit kan het aantal dieren dat gedumpt wordt verminderen. Daarmee levert het asiel een bijdrage aan het voorkomen van een te grote zwerfdieren populatie die vaak voor veel overlast in een gemeente kan zorgen.

Gevonden dieren vallen volgens het Burgerlijk Wetboek (boek 5 art.8 lid 3) onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Een vinder van een zwerfdier(*) is verplicht hiervan zo snel mogelijk aangifte te doen bij de politie, vervolgens treedt het Burgerlijk Wetboek in werking. Op grond daarvan is de gemeente verplicht een gevonden dier minimaal twee weken te bewaren en te verzorgen. Deze twee weken geven de eigenaar de kans het dier terug te halen. Als de eigenaar zich niet binnen twee weken meldt, is de gemeente bevoegd het dier aan een ander te verkopen of te geven.

Veel gemeenten maken dan ook afspraken met een asiel. Daarbij neemt het asiel de opvang van het gevonden dier op zich en betaalt de gemeente hiervoor een redelijke vergoeding. 'Redelijk' is een evenredige vergoeding van de structurele kosten die het asiel maakt om de opvang 365 dagen per jaar te kunnen garanderen (adequate huisvesting en verzorging van de dieren). Voor de gemeente is het namelijk belangrijk dat een asiel de opvang op zich neemt van gevonden dieren en de eigenaar probeert te achterhalen, dan wel een nieuwe eigenaar te vinden.

(*)Zwerfdieren zijn alle dieren die onder normale omstandigheden niet in het wild voorkomen in de desbetreffende regio.

Advies: Langdurige afspraken maken met de opvangcentrum van de Dierenbescherming Rijnmond over het opvangen van dieren. Deze afspraken moeten losstaan van eventuele subsidies voor overige activiteiten.

Het is belangrijk dat hondeneigenaren, hun honden en niet-hondeneigenaren zonder ergernissen en overlast kunnen samenleven. Hondenpoep staat nog steeds hoog op de lijst van irritaties die in gemeenten voorkomen. De overlast door hondenpoep is niet primair een dierenwelzijn probleem. De maatregelen ertegen raken echter wel het welzijn van honden. Dit geldt vooral voor aanlijngelieden voor de hele bebouwde kom met uitzondering van bepaalde uitreengebieden.

Een goed en succesvol hondenbeleid probeert de overlast te bestrijden door goede voorzieningen te treffen in de openbare ruimte, rekening houdend met het welzijn van de honden. Daarnaast neemt voorlichting een belangrijke plaats in.

Veel hondenbezitters in Ridderkerk hebben het goed voor met hun dier. Deze goedwillende mensen dienen te worden beloond voor hun positieve instelling. Door dichtere bebouwing wordt de ruimte waarin honden vrij kunnen bewegen steeds kleiner. Hondenpoep is lastig en geeft veel overlast. Inmiddels is de APV in Ridderkerk dusdanig aangepast dat de hondeneigenaar verplicht is een deugdelijk opruimmiddel bij zich te hebben. Daarnaast adviseren wij:

- Dat hondenbezitters met een certificaat van een erkende hondenschool zoals die van de Dierenbescherming vrijstelling krijgen van hondenbelasting.
- Dat wordt gestimuleerd dat elke pup of jonge hond een cursus bij een erkende hondenschool kan volgen.
- Dat opruimplicht van hondenuitwerpselen strenger wordt gecontroleerd.
- Dat in samenspraak met de buurtbewoners en de Dierenbescherming waar nodig en waar behoefte uitreengebieden worden aangelegd en/of aangewezen.

Verwilderde katten

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen een kat die (tijdelijk) zijn baas is kwijtgeraakt en feitelijk valt onder de regeling 'gevonden voorwerpen' in het Burgerlijk Wetboek (zie paragraaf 2.1.3) en de verwilderde kat die geen eigenaar meer heeft en zelfstandig leeft en verwilderd gedrag vertoont. Hoeveel zwerfkatten er in Ridderkerk zijn, is moeilijk te zeggen. Het zijn meestal verwilderde huiskatten, die leven op straat of in het buitengebied. Ze leven op plekken waar voedsel te vinden is: bij restaurants en grote supermarkten enzovoort. Ze komen daar andere zwerfkatten tegen en al snel vormen ze een groep. Deze groep kan behoorlijk veel overlast veroorzaken. Ze krijsen, janken en sproeien. Ook veroorzaken ze rotzooi door bijvoorbeeld vuilniszakken open te scheuren. Ze planten zich explosief voort, wat het probleem alleen nog maar groter maakt. Om deze overlast te verminderen moet naar een voor alle betrokkenen – mensen en dieren – acceptabele oplossing worden gezocht. Daarnaast moeten er maatregelen worden getroffen waardoor de populatie van deze zwerfkatten zich niet onbeperkt uitbreidt. De beste manier om de zwerfkattenkolonie onder controle te houden is castratie. In samenwerking met de stichting Zwerfkate Rijnmond, een onderdeel van Dierenbescherming Rijnmond, worden dieren uit het wild gevangen om door een dierenarts te worden behandeld. Na castratie kunnen ze gewoon weer teruggeplaatst worden in de groep, die vervolgens stabiel en rustig blijft. Terugplaatsen is effectiever dan een of meerdere dieren wegvangen. De kans is dan groot dat de opengevallen plaatsen door nieuwe, mogelijk ongecastreerde dieren, worden ingenomen. De gemeente kan, bij gebleken overlast, in samenwerking met de Dierenbescherming Rijnmond werken aan het inperken van de kattenpopulatie. Tevens kan de gemeente door voorlichting over geboortebepijking bij katten voorkomen dat eigenaren hun katten 'ongeholpen' rond laten lopen waardoor de populatie zwerfkatten toe kan nemen.

Dieren die dakloos worden bij gedwongen ontruiming of ziekenhuisopname worden in eerste instantie opgevangen door de plaatselijke afdeling van de Dierenbescherming. De kosten voor deze opvang zijn in principe altijd voor de eigenaar van het dier.

Voorstel: Het jaarlijks uitvoeren van vangacties uitgevoerd door de plaatselijke afdeling van de Dierenbescherming om het aantal zwerfkatten binnen de perken te houden. Deze katten worden na sterilisatie of castratie teruggezet in hun eigen omgeving tenzij het terugplaatsen overlast teweeg brengt. Door sterilisatie of castratie wordt voortplanting zo voorkomen.

1.3.2. Destructieverordening

Dode gezelschapsdieren die in openbare ruimte liggen worden in het weekend en avonden door de plaatselijke afdeling Dierenbescherming opgehaald en vervoerd naar het asiel in de regio. De dieren worden 14 dagen op locatie bewaard. Overige dieren worden in de destructie van de gemeenten afgevoerd. Hier worden de kadavers door de gemeente opgeslagen totdat een destructiebedrijf de kadavers verwijdert. Het gaat hierbij om gezelschapsdieren waarvan de eigenaar onbekend is, en in het wild levende dieren. Deze regeling wordt gefinancierd uit het budget bestemd voor reiniging van de openbare ruimte.

De plaatselijke afdeling Dierenbescherming zorgt voor de eerste hulp en vervoer van nog levende botulismeslachtoffers, verwijdert dode honden, katten en andere kleine kadavers. Hierover staan geen afspraken op papier.

Voorstel: Afspraken omtrent de uitvoering van de destructieverordening vastleggen met de plaatselijke afdeling Dierenbescherming, in een nieuw op te stellen overeenkomst.

1.3.3. Overeenkomsten

De gemeente heeft tot taak om een goede opvang van zwerfdieren, zieke, dode en gewonde dieren 14 dagen zeker te stellen. De inwoners van Ridderkerk hebben niet alleen honden en katten, maar ook kleine knaagdieren, vogels, amfibieën en exotische huisdieren. Voor deze dieren dient opvang te zijn als ze geen thuis meer hebben. De gemeente heeft de uitvoering van de wettelijke taak om gezelschapsdieren op te vangen geconcentreerd bij het opvangcentra van de plaatselijke afdeling Dierenbescherming. Hiermee hoopt de gemeente de continuïteit van de opvang op het gewenste kwaliteitsniveau goed te kunnen aansturen. Aan de overeenkomst met de plaatselijke afdeling Dierenbescherming zijn kaderstellende voorwaarden verbonden ten aanzien van de afbakening en uitvoering van de opvang en aanvullende diensten, de wijze van verantwoording en de hoogte van de vergoedingen.

De huidige overeenkomst tussen de gemeente en de plaatselijke afdeling Dierenbescherming is gedateerd uit 1984. De hoogte van vergoedingen is sinds die tijd niet noemenswaardig aangepast.

Voorstel: Contract met plaatselijke afdeling Dierenbescherming herzien.

1.3.4. Voorlichting en educatie

Voorlichting en educatie zijn de belangrijkste middelen om het welzijn van dieren te bevorderen. Het gaat in brede zin om voorlichting over het gehele traject van aanschaf van dieren tot opvang van zwerfdieren en dieren waarvan afstand wordt gedaan en de uiteindelijke herplaatsing van dieren bij particulieren of instellingen. Bij de aanschaf van

huisdieren moet de juiste keuze worden gemaakt. De eigenaar moet kennis hebben van de passende verzorging en kunnen voorzien in vervangende verzorging bij afwezigheid. Als er zich onverhoopt problemen voordoen, of er is sprake van overlast voor de omgeving, moeten zij weten waar ze terecht kunnen voor hulp. Soms willen mensen maar voor een gelimiteerde tijd een huisdier, voor de kinderen bijvoorbeeld, en doen ze er na die tijd vrijwillig afstand van. Onvrijwillig afstand doen van een huisdier komt ook voor, bijvoorbeeld bij ziekte of ouderdom. De opvangcentra kunnen door hun praktische kennis van de dieren de nieuwe eigenaar goede informatie geven. De Hondenbrigade signaleert de behoefte aan voorlichting welke honden als gevaarlijk zijn gedefinieerd en daarom in beslag genomen moeten worden.

Vooraf exotische dieren (zoals vogels, reptielen en sommige kleine zoogdieren) oefenen op sommige burgers een grote aantrekkingskracht uit als hebbeding. Voor sommige diersoorten bestaan hobbyclubs die in gevangenschap geboren exemplaren onderling ruilen. Er is een groeiende lijst van uitheemse dieren die niet mogen worden verhandeld. Het verhandelen van niet beschermde exotische dieren is niet verboden hoewel de meeste vormen van gevangenschap in strijd is met het dierenwelzijn. Alleen goede voorlichting biedt hier uitkomst.

Door regelmatig via de media op een boeiende manier het wel en wee van huisdieren onder de aandacht te brengen kan een breed publiek worden bereikt. Niet alleen positief nieuws, bijvoorbeeld over hulp, opvang en herplaatsing, maar ook de actualiteitswaarde van gevallen van dierenmishandeling of –verwaarlozing kunnen worden ingezet. Hiervan kan een preventieve werking uitgaan omdat de mensen alerter worden en mogelijke misstanden tijdig signaleren. Preventie is nodig gezien het aantal meldingen van dierenmishandeling en –verwaarlozing. In 2005 zijn er landelijk 4.944 meldingen binnengekomen bij het Landelijk Meldpunt Dierenmishandeling, waarop meer dan alleen telefonische actie is ondernomen.

Zowel het NME Centrum, knaagdierenopvang Knaagspoor als de kinderboerderijen hebben een educatieve als een recreatieve functie. Jong en oud kunnen er op een ontspannen en veilige manier in contact komen met grote en kleine huisdieren. Op de boerderijen kan men kennis maken met paarden, koeien, varkens, schapen en geiten, maar ook met kleinere dieren zoals kippen, konijnen, cavia's en duiven. Door het contact met dieren kunnen kinderen en volwassenen veel leren over het boerderijleven en het omgaan met dieren.

De gemeente wil eigenaren van dierenwinkels aanmoedigen om in navolging op de nota te gaan nadenken over het werken met dieren en daarbij het belang van het dier niet uit het oog te verliezen.

Als gevolg van de in 2008/2009 ontstane kredietcrisis lijkt er bij sommige huisdierenbezitters minder aandacht te zijn voor preventieve medische zorg. Besmettingen kunnen sneller worden overgebracht en epidemieën als kattenziekte en parvo zijn vaak het trieste gevolg. Niet alleen de huisdieren en de huisdierenbezitter worden getroffen, maar ook krijgt de gemeente te maken met extra overlast (opruimen, besmettingsgevaar inwoners, enzovoort) in de openbare ruimte als gevolg van zieke en -onnodig- overleden dieren. In communicatie-uitingen zoals in de gemeentegids geeft de gemeente aan wat het belang is van vaccinaties bij huisdieren.

Voorstel: Scholen bekend maken met de programma's van de landelijke & plaatselijke Dierenbescherming (gratis materiaal).

Voorstel: Aanmoedigen van dierenwinkels dierbewust te handelen.

Voorstel: In communicatie-uitingen zoals in de gemeentegids geeft de gemeente aan wat het belang is van vaccinaties bij onze huisdieren.

1.3.5. Centraal ambtelijk aanspreekpunt dierenwelzijn

Op het vlak van dierenwelzijn zijn er veel actoren: dierenopvangcentra, kinderboerderijen, dierenwelzijnsorganisaties, handhavende instanties, belangenorganisaties, gemeentelijke diensten. Met al deze actoren is er een bestuurlijke relatie, hetzij vanuit het beleid openbare ruimte, hetzij vanuit welzijnsbeleid. Afhankelijk van de beleidsambitie kan de gemeente meer of minder belang hechten aan een medewerker die als informatiepunt fungeert omtrent dierenwelzijn. Deze medewerker is vertrouwd met de nota dierenwelzijn en is in staat vragen omtrent dierenwelzijn binnen de organisatie uit te zetten.

Voorstel: Binnen de gemeente wordt één aanspreekpunt aangesteld dat zal gaan fungeren voor zaken omtrent dierenwelzijn.

1.3.6. Diervriendelijke inrichting van de openbare ruimte.

Dieren in de gemeente hebben recht op ruimte. De regels voor het uitlaten van honden zijn opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Doel van deze regels is dat honden zo min mogelijk overlast bezorgen aan spelende, winkelende en recreërende medegebruikers van het openbaar gebied. Door de aanwezigheid van uitlaatplekken en uitrengelieden voor honden wordt de overlast op andere plekken voorkomen. De gemeente wil ervoor waken dat er voldoende uitloopgebieden blijven en dat deze bereikbaar blijven op loopafstand. Daarbij wordt nauwgezet rekening gehouden met de wensen van alle omwonenden.

1.3.7. Kinderboerderijen

Een kinderboerderij kan van belang zijn voor de opbouw van een goede relatie tussen mens (kind) en dier. Het verantwoord met elkaar in contact brengen van kinderen en dieren is van essentieel belang voor de gedragsbepaling van het kind ten opzichte van het dier. Kinderen leren dieren kennen en ermee omgaan, wat leidt tot onderling vertrouwen.

De gemeente dient nieuwe afspraken te maken met de beheerders van de kinderboerderijen en daarin de volgende voorwaarde opnemen en worden vastgelegd.

- Dieren in kinderboerderijen moeten worden gehouden in een omgeving waarbij zij zo goed mogelijk in hun natuurlijke leefmilieu kunnen vertoeven, en hun soortelijke gedrag kunnen uitoefenen.
- Alleen diersoorten en individuele dieren die daarvoor geschikt zijn, mogen worden gehouden.
- Er moet voldoende ruimte zijn, aangepast aan het aantal, de grootte en de behoefte van de aanwezige dieren.
- Inrichting en aanplanting moeten verband houden met de te houden dieren en zodanig worden gekozen, dat het dier zich desgewenst kan onttrekken aan de aandacht van de bezoekers.

- Op contact tussen mens en dier wordt toezicht gehouden. Op tijden dat er niemand aanwezig is, dient er bewaking te zijn door middel van camera's en een alarmsysteem.
- De verzorging moet plaatsvinden door een deskundige. De beheerder dient gediplomeerd en vakbekwaam te zijn (bijvoorbeeld opleiding HBO of MBO dierverzorging).
- De beheerder van een kinderboerderij, of zijn/haar plaatsvervangende ter zake kundige persoon, moet tijdens openingsuren aanwezig zijn.
- Afspraken over de verzorging van en omgang met de dieren dienen in een protocol schriftelijk vastgelegd te worden en worden door de gemeente gecontroleerd.
- Dieren moeten goed gezond zijn en regelmatig door een dierenarts gecontroleerd worden.
- Over populatie dient te worden voorkomen, er worden geen overschotten gefokt en er is geen bewuste fok voor de verkoop.
- De (levende) dieren worden niet verkocht aan de intensieve veehouderij.
- In de boerderij wordt aandacht geschonken aan educatie over (betere) omgang met dieren en (meer) respect voor dieren.

Voorstel: Herzien van het contract met de kinderboerderijen m.b.t. het onderhoud van de ruimtelijke voorzieningen.

1.3.8. Multicultureel en jong

De ideeën over dierenwelzijn en intrinsieke waarde van een dier verschillen in grote lijnen per cultuur. Daarom is het van belang dat in Ridderkerk jongeren uit niet-Nederlandse culturen voorgelicht worden over onze manier met omgaan met dieren.

Opmerkelijk is dat deze verschillen er meestal nog niet zijn bij de allerjongsten. Kinderen en dieren verstaan elkaar doorgaans bijzonder goed. Hierop inhakend lijkt het dus de beste weg om zo jong mogelijk te beginnen met voorlichting over dierenwelzijn. Dit kan in samenwerking met scholen, kinderboerderijen en buurtcentra en het NME Centrum.

Wij adviseren dan ook om extra te investeren in educatie, sterk gericht op Natuur, Milieu en Dierenwelzijn.

De gemeente Ridderkerk geeft in samenwerking met het NME Centrum voorlichting middels educatieve informatieborden in parken en kinderboerderijen, via huis en huisbladen, door het organiseren van excursies.

De scholen moeten hierin gestimuleerd worden. Een advies zou kunnen zijn dat de scholen via een jaarprogramma al facetten van natuur, milieu en dierenwelzijn aan de kinderen worden gepresenteerd. Na afloop worden de kinderen beloond met een Natuur, Milieu Dier diploma.

Om e.a. een feestelijk en officieel karakter te geven kan en dergelijke manifestatie plaatsvinden in het NME waarbij lokale pers en de SLOR aanwezig kunnen zijn.

1.3.9 Ouderen en Dieren.

Voor ouderen kan het gezelschap van een huisdier van grote betekenis zijn. Voor hen is het dan ook onwenselijk dat de relatie met hun huisdier, anders dan door de dood, zomaar verbroken zou moeten worden. In de afgelopen jaren is steeds meer bekend geworden over de relatie tussen mens en gezelschapsdier en de positieve rol op het lichamelijk en psychisch welzijn van mensen. Niet alleen zorgt het uitlaten van een dier voor lichaamsbeweging en sociale contacten, maar ook zorgt de verantwoordelijkheid voor een dier ervoor dat men beter voor zichzelf zorgt. Het is dus zeer ongewenst dat een oudere, bij opname in woonzorg - of verpleegcentra of verhuizing naar een aanleunwoning, afstand moet doen van zijn of haar huisdier. Dat is niet alleen triest voor de ouderen zelf, maar ook voor het dier, dat vervolgens meestal in het asiel belandt.

Op initiatief van de dierenarts G.J.M. Kortman uit Eindhoven werd al in de zestiger jaren een commissie in het leven geroepen die actie ondernam om verandering in deze situatie te brengen. Deze commissie is in 1994 omgevormd tot de Landelijke Stichting Ouderen en Huisdieren met activiteiten op een breder terrein. Vastgesteld kan worden dat inmiddels in een aanzienlijk aantal woonzorg- en verpleegcentra ouderen met huisdieren worden opgenomen. Ook komt er steeds meer belangstelling voor dieren rondom de centra.

Rol van de gemeente Ridderkerk:

Het is van groot belang dat het aantal plaatsen waar ouderen met hun huisdieren kunnen wonen wordt uitgebreid. De gemeente Ridderkerk kan daarbij een rol spelen door te inventariseren waar dit binnen de gemeentegrenzen mogelijk is. Als blijkt dat er onvoldoende mogelijkheden bestaan, is het zaak dat directies ertoe worden gebracht het houden van huisdieren wel toe te staan. Hier ligt een bemiddelende taak voor de gemeente. Daarbij kan de gemeente rekening houden met de aanwezigheid van uitlaatplaatsen in de buurt van de wooncentra. Naast directe voorlichting aan de doelgroep kan de lijst van wooncentra voor ouderen waar huisdieren worden toegelaten, worden opgenomen in de gemeentegids of op de website van de gemeente. Ouderen die door welke omstandigheid niet meer, of tijdelijk niet meer in staat zijn tot de volledige of gedeeltelijke verzorging van het huisdier (kattenbak of vogelkooi verschonen; uitlaten honden, dagelijkse verzorging) zouden moeten kunnen terugvallen op vrijwilligers. De gemeente kan daartoe, eventueel in samenspraak met de zorgcentra contacten leggen met DNO, Dierenbescherming, Scouting, scholen en andere organisaties. Naast primair de verzorging van het dier zorgt een dierverzorgende vrijwilliger ook voor sociaal contact met de eigenaar van het dier.

1.3.10 Dierenarts en minima

Minimax is bestemd voor eigenaren van dieren met een inkomen op bijstandsniveau. Doel is om dieren van voornoemde eigenaren voldoende noodzakelijke medische hulp te geven, daar waar het de eigenaren ontbreekt aan voldoende eigen financiële middelen. De dierenopvang in Rotterdam heeft deze taak op zich genomen en hanteert eigen criteria wie wel of niet in aanmerking komt voor de Minimax.

Het hebben van/zorgen voor een huisdier kan breed gezien therapeutisch positief bijdragen aan het welzijn van een eigenaar op zowel medische als sociologische gronden. Helaas komt het (te) vaak voor dat het huisdier de dupe wordt van een economisch slechte situatie van zijn eigenaar. Deze nota richt zich primair op het welzijn van het dier en in dat licht bezien zou het Minimaxproject verdere uitbreiding verdienen. Hoewel zeer succesvol in haar rol, heeft de dierenopvang in Rotterdam slechts beperkte middelen tot haar beschikking. Daarom wordt het als zeer positief gezien als een marktpartij zich over het onderwerp zou willen buigen: een private verzekeraar zou een basisverzekering tegen een sterk gereduceerd tarief kunnen aanbieden aan de doelgroep van de Minimax, waarbij Ridderkerk als pilotgemeente een rol speelt. De gemeente hoeft in principe geen directe financiële bijdragen te leveren, maar kan wel zorg dragen voor het logistieke traject van het innen van de premie namens en voor de verzekeraar. Het voordeel van deze ontwikkeling is meervoudig: gemeentelijke subsidie is overbodig; de doelgroep kan breder worden aangesproken tot op landelijk niveau en de verzekerde kan zelf een dierenarts van zijn eigen keuze raadplegen.

1.3.11 Houden van ongeschikte dieren.

Exotische dieren zijn bijzonder populair als huisdier. Veel mensen vinden het leuk, interessant of stoer om een bijzonder dier te hebben. Zelden realiseren zij zich dat deze dieren helemaal niet in ons land thuishoren en al helemaal niet in een kooi, hok of kom. Laat staan dat deze mensen weten waar deze dieren vandaan komen en welke lijdensweg ze hebben afgelegd. Wellicht zouden zij zich in dat geval nog wel een keer bedenken, alvorens tot aanschaf over te gaan. De Dierenbescherming vindt dat deze dieren ongeschikt zijn om als huisdier te houden.

Exotische dieren horen niet in gevangenschap, maar gewoon in de vrije natuur, in hun natuurlijke leefomgeving.

Taak van de gemeente is om in samenwerking met de Dierenbescherming en het NME voorlichting geven aan inwoners over de (gevolgen van de) aanschaf van een (exotisch) huisdier. Daarbij is het belangrijk dat de gemeente duidelijk maakt welke dieren volgens haar niet geschikt zijn om te houden.

1.3.12. Regelingen bij rampen en calamiteiten

Elke gemeente moet een rampenplan opstellen. Een rampenplan is een inventarisatie van de risico's die in een (gemeentelijk) gebied redelijkerwijs kunnen voorkomen. Tevens moet de gemeente een rampen beheersingsplan opstellen. Dat is een plan waarin de maatregelen in geval van een ramp nader zijn uitgewerkt en waarin de gezamenlijke inzet van politie, brandweer en ambulancedienst is geregeld. De opvang van de dieren bij calamiteiten bij dierenopvangcentra, kinderboerderijen of maneges is in deze plannen nog niet afzonderlijk uitgewerkt.

Ieder bedrijf of instelling die verantwoordelijk is voor een (groter) aantal dieren zoals asielen, kinderboerderijen en maneges moet ook weten hoe te handelen in geval van een calamiteit. Zij zijn daarbij aangewezen op de hulp van brandweer, politie, Dierenambulance en andere organisaties, bijvoorbeeld vervangende opvang en deskundigen die kunnen assisteren bij de verzorging van de dieren. De Nederlandse Federatie Dierenambulances werkt samen met de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan een Nationaal Dierenrampenplan.

Belangrijke punten die in het rampen beheersingsplan minimaal geregeld dienen te worden zijn:

- Plaatsen waar dieren opgevangen kunnen worden. Dit zullen in het algemeen de bestaande opvangadressen voor dieren zijn, met uitwijkmogelijkheden naar opvangadressen in nabijgelegen gemeenten.
- Personen en diensten die ingezet kunnen worden voor het vangen en verzamelen van dieren. Als het goed is, maken deze ook de rampoefeningen mee.
- De aanwezigheid van voldoende materiaal om dieren te vangen, te vervoeren en eerste hulp en verzorging te geven.
- Een systeem voor identificatie en registratie van de opgevangen dieren.
- Een draaiboek inzake de afstemming van taken tussen verantwoordelijke personen en diensten

Bij zowel het rampenplan als het rampen beheersingsplan wordt uitgegaan van een ramp waarbij mensen en dieren betrokken zijn.

Voorstel: Het Algemeen Rampenplan van de gemeente aansluiten op het Nationaal Dierenrampenplan (deze is nog niet uitgebracht, voortgang via landelijke dierenbescherming te verkrijgen).

Voorstel: Afspraken maken met opvangcentra, kinderboerderijen, maneges, brandweer, politie en Dierenbescherming over wat te doen bij een ramp.

1.3.13. Voorbeeldfunctie

Het eten van vlees in een bedrijfskantine is niet te verbieden. Toch moet een organisatie met een voorbeeldfunctie als de gemeente het voortouw in nemen om op een zo'n verantwoordelijk mogelijke manier om te gaan met het aanbieden van "diervriendelijke" producten.

In het bedrijfsrestaurant worden meer vegetarische producten aangeboden, en de verkoop van scharrel- en biologisch vlees wordt verplicht gesteld.

Voorstel: Gebruik maken van biologische catering.

1.4. Kostenaspecten

1.4.1. Subsidierelaties van de gemeente

Plaatselijke afdeling Dierenbescherming

De gemeente vergoedt aan de plaatselijke afdeling Dierenbescherming de kosten voor de (wettelijk verplichte) opvang van honden en katten. De hoogte van deze bijdrage voor de opvang kan door de opvangcentra en gemeente vastgesteld worden aan de hand van een rekenmodel dat opgesteld is door de landelijke Dierenbescherming. Momenteel is de bijdrage voor de opvang van honden en katten gesteld op € 2,72,- voor een hond en € 2,27,- voor een kat per dag, inclusief medische verzorging op basis van 28 dagen. De kosten voor het enten van een kat bedragen € 27,23,- en het chippen € 26,-. Na deze 28 dagen worden de dieren overgedragen aan het asiel. Naast de honden- en kattenopvang worden andere huisdieren (vogels, knaagdieren, exotische dieren) opgevangen bij het opvangcentra van de plaatselijke afdeling Dierenbescherming. Deze opvang geschiedt niet op basis van een overeenkomst.

De gemeente regelt de opvang van zwerfdieren door middel van een overeenkomst met de plaatselijke afdeling van de Dierenbescherming. Momenteel wordt er een nieuwe overeenkomst opgesteld waarin het aantal dagen terug gebracht wordt van 28 naar de wettelijk verplichte periode van 14 dagen. Tevens wordt in deze nieuwe overeenkomst opgenomen dat de kosten van de opvang in eerste instantie voor de rekening van de eigenaar zijn. Wanneer een dier niet door de eigenaar wordt opgehaald komen de kosten van de eerste 14 dagen opvang op rekening van de gemeente.

NME Centrum

Het NME Centrum vervult in de gemeente een educatieve rol op het gebied van flora en fauna in de breedte. Er is geen subsidierelatie met de gemeente Ridderkerk.

Kinderboerderijen

De kinderboerderijen hebben zowel een educatieve als een recreatieve functie. Jong en oud kunnen er op een ontspannen en veilige manier in contact komen met grote en kleine huisdieren. Op de boerderijen kan men kennis maken met paarden, koeien, varkens, schapen en geiten, maar ook met kleinere dieren zoals kippen, konijnen, cavia's en duiven. Door het contact met dieren kunnen kinderen en volwassenen veel leren over het boerderijleven en het omgaan met dieren. De kinderboerderijen ontvangt jaarlijks geen subsidie voor de ruimtelijke voorziening waar de activiteiten plaatsvinden.

Organisatie	Subsidievergoeding 2009
Dierenbescherming	€ 0,00
NME Educatie	€ 0,00
Minimax	€ 0,00
Stichting Zwerfkat	€ 0,00
Totaal subsidies	€ 0,00

Deze nota heeft niet als doel subsidies vast te stellen. Wel kan de nota dienen als discussie stuk voor de toekomst om te bepalen of er geen maatschappelijke wenselijkheid zou kunnen bestaan om dierenwelzijn een wezenlijk onderdeel te laten zijn van het gemeentelijk subsidiebeleid. Een eventuele dekking zou bijvoorbeeld kunnen worden verkregen uit het halveren, in plaats van volledig afschaffen van de hondenbelasting met ingang van 1 januari 2010.

1.4.2. Aanvullend subsidiebeleid

Uitgangspunt is dat de gemeente voorlopig geen extra subsidie uitgaven zal verschaffen aan nieuwe partijen met betrekking tot het onderwerp dierenwelzijn. Het nieuw op te stellen contract met de plaatselijke afdeling Dierenbescherming zal voldoen aan de eisen die de wet aan de gemeente oplegt.

2. In het wild levende dieren

Binnen de gemeente grenzen van Ridderkerk, zelfs binnen de bebouwde kom, vinden we een groot aantal in het wild levende dieren. Zij voelen zich daar op hun gemak en leven en planten zich voort als leefden zij in de vrije natuur. Zij dragen bij tot een kleurrijke en levendige gemeente Ridderkerk. De gemeente dient hun aanwezigheid te bevorderen, niet door het uitzetten van nieuwe dieren of door het geven van voedsel (uitgezonderd extreme omstandigheden zoals een zeer strenge winter), maar door indirecte maatregelen zoals aanleg en onderhoud van een diervriendelijke omgeving.

Iedere diersoort stelt specifieke eisen aan zijn leefomgeving. Er zijn soorten die hun hele leven doorbrengen in bosachtige gebieden en struwelen. Andere dieren gebruiken deze alleen om in te broeden en langs te trekken, maar zoeken hun voedsel in open gebieden. Weer andere dieren zijn te vinden bij grazige vegetaties, bij watermilieus, of voelen zich bijzonder goed in en bij gebouwen.

In de praktijk komen veel dieren regelmatig in het nauw door nieuwe bedrijfsvestiging, woningbouw, wegaanleg en het gebruik van bestrijdingsmiddelen en andere vormen van milieuvervuiling.

Overlast veroorzaakt door in het wild levende dieren zal door de gemeente op een zo diervriendelijk mogelijke manier worden voorkomen of bestreden. Bij de aanleg en onderhoud van groen wordt niet alleen meer rekening gehouden met het aspect onderhoudsarm, maar ook met het aspect diervriendelijkheid. Plantendodende middelen zoals glyfosaat worden met grote terughoudendheid, en waar mogelijk helemaal niet, toegepast.

Een aspect van het diervriendelijk inrichten van de openbare ruimte is ecologisch groenbeheer. In de afgelopen 6 jaar heeft in Nederland een massale sterfte van bijenpopulaties plaatsgevonden. Deze bijensterfte is niet alleen in ecologisch opzicht rampzalig, ook in economisch opzicht kost de bijensterfte de samenleving veel geld. Enkele getallen: ruim 30% van het menselijk voedsel wordt bestoven door bijen; de economische waarde van bijen bedraagt per jaar ruim 750 miljoen euro. Gaat het slecht met de bijenteelt, heeft dit directe gevolgen voor de fruitteelt, met stijgende prijzen als resultaat (bron: Telegraaf 25 juli 2009).

Voorstel: Op lokaal niveau houdt de gemeente rekening met het leefklimaat van bijen en hommels middels aanpassingen van openbaar groen. (informatie onder meer: www.bijenhelpdesk.nl)

Met de introductie van de stadsecologie is meer bekend geworden over de diversiteit van de stadsnatuur en de wijze waarop die van de stad gebruik maakt. Dieren vertonen soms een opmerkelijk aanpassingsvermogen. Voor veel mensen is die stadsnatuur een bron van vreugde. Dat de stad ook een verhoogd risico inhoudt bewijst de lijst van gewonde dieren die door de Dierenambulance worden opgevangen. Behalve hier en daar een faunapassage en een natuurvriendelijke oever speelt de stadsnatuur een bescheiden rol bij de ontwikkeling, inrichting en beheer van de stad. De Flora- en Faunawet heeft twee peilers: de beschermingsplicht en de zorgplicht. Beide maken deel uit van de beheerverantwoordelijkheid openbare ruimte van de gemeente.

2.1 Wettelijk kader

2.1.1. Flora- & faunawet en Natuurbeschermingswet

Flora en Fauna wet

De bescherming van zowel inheemse (van oorsprong in Nederland voorkomende) als uitheemse planten- en diersoorten wordt in één wet geregeld: de 'Flora- en faunawet'. In deze wet zijn de voormalige Jacht- en Vogelwet opgenomen, evenals de paragrafen over soortenbescherming uit de Natuurbeschermingswet.

Tevens is een deel van de verplichtingen op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de wet opgenomen. Het gaat dan om de inheemse dieren en planten die genoemd worden in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn en vrijwel alle vogels op grond van de Vogelrichtlijn.

Verder regelt de wet onder meer de handel in beschermde planten en dieren en de in- en uitvoer daarvan, de jacht, schadebestrijding en het beheer. De Flora- en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden. In de volgende paragrafen wordt de Flora- en faunawet kort uiteengezet.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van een 'nee, tenzij'-beginsel. Dit betekent dat in principe alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten en dieren verboden zijn. De Flora- en faunawet erkent de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. Vanuit dat oogpunt is ook de zorgplichtbepaling opgenomen. Hierin staat dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Ook mag het welzijn van dieren niet onnodig worden aangetast en mag men dieren niet onnodig laten lijden.

Beschermde dieren en planten

De Flora- en faunawet is alleen (met uitzondering van de zorgplicht) van toepassing op de volgende beschermde soorten:

- ◆ alle zoogdieren die van nature in Nederland voorkomen, met uitzondering van de bruine rat, de zwarte rat en de huismuis, alle soorten vogels die van nature op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie in het wild voorkomen;
- ◆ alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- ◆ alle van nature in Nederland voorkomende vissen, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;

Daarnaast zijn nog diersoorten als beschermd aangewezen bij een op de Flora- en faunawet gebaseerde Algemene Maatregel van Bestuur en een ministeriële regeling. De Flora- en faunawet richt zich ook op de bescherming van uitheemse soorten

Een belangrijk onderdeel van de Flora- en faunawet vormen de algemene verbodsbepalingen. Het gaat hier om handelingen die het voortbestaan van planten en dieren in gevaar kunnen brengen. Deze worden in de Flora- en faunawet verboden. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten.

De volgende handelingen zijn verboden:

- ◆ het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort;
- ◆ het opzettelijk verontrusten van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort;
- ◆ het rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort;

- ◆ het vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, hollen of andere voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort.

In bepaalde gevallen en onder strikte voorwaarden kan van het beschermingsregime worden afgeweken. Wanneer dieren bijvoorbeeld belangrijke schade aanrichten aan gewassen, of schade aanrichten aan de wilde flora en fauna, kan toestemming worden verleend tot het vangen, verjagen of afschieten. Dit is in de regel alleen toegestaan als de provincie ontheffing van één of meer van de verbodsbepalingen heeft gegeven (FF, artikel 68). Daarnaast heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een aantal soorten aangemerkt, die onder voorwaarden ook zonder ontheffing mogen worden bestreden. Het gaat om soorten die in het gehele land (of in delen daarvan) veelvuldig belangrijke schade aanrichten. Voor soorten die in het gehele land belangrijke schade kunnen aanrichten – concreet: de houtduif, het konijn, de mol, de zwarte kraai en de kauw – heeft de minister een vrijstelling verleend. Voor een aantal soorten die in delen van het land belangrijke schade kunnen aanrichten, kan bij provinciale verordening eveneens vrijstelling worden verleend voor bepaalde, normaliter verboden handelingen. Voor de diersoorten waarop geen vrijstelling in het kader van beheer en schadebestrijding van toepassing is, kunnen Gedeputeerde Staten in het kader van beheer- en schadebestrijding ontheffing verlenen als voldaan is aan bepaalde voorwaarden, zoals:

- ◆ er is geen andere bevredigende oplossing;
- ◆ de soort kan in een gunstige staat van instandhouding blijven voortbestaan;
- ◆ er is belangrijke schade aan gewas, vee, bedrijfsmatige visserij of schade aan de wilde flora of fauna;
- ◆ het is in het belang van bijvoorbeeld de volksgezondheid en de luchtverkeersveiligheid.

In beginsel verleent de provincie ontheffing aan erkende faunabeheereenheden op basis van een goedgekeurd faunabeheerplan. Er zijn regels gesteld aan de middelen waarmee een dier mag worden gevangen of gedood. Behalve vrijstellingen betreffende beheer en schadebestrijding zijn er nog vrijstellingen voor bijvoorbeeld het onderhoud van wateren, waterkanten, oevers en graslanden. In het kader van de wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen is de minister van LNV voornemens rond de jaarwisseling 2004/2005 voor bepaalde beschermde dier- en plantensoorten vrijstellingen te laten gelden op de Flora- en faunawet. Dit is het geval bij:

- ◆ beheer en onderhoud (bijv. waterschapsbeheer, natuurbeheer, bosbouw, landbouw),
- ◆ gebruik (bijv. defensie, recreatie) en
- ◆ ruimtelijke ontwikkeling (bijv. woningbouw, wegeaanleg).

Dat betekent dat deze activiteiten, onder voorwaarden, zonder ontheffing kunnen worden uitgevoerd, ook als dit schadelijke effecten heeft voor beschermde dier- en plantensoorten. De minister van LNV publiceert een lijst van algemene soorten waarvoor deze vrijstelling zonder verdere voorwaarden geldt. Voor overige beschermde soorten geldt dat de activiteiten uitgevoerd moeten worden op basis van een gedragscode die de minister van LNV heeft goedgekeurd. In zo'n gedragscode staat hoe er het best kan worden gehandeld. Door zorgvuldig te handelen, kan schade aan planten- en diersoorten zo veel mogelijk worden voorkomen.

Beschermende leefomgeving

De Flora- en faunawet maakt het mogelijk dat kleine leefgebieden en objecten door de provincie worden aangewezen als beschermde leefomgeving. Dit gebeurt als deze locaties van groot belang zijn voor het voortbestaan van diersoorten. Hierbij valt te denken aan een fort of bunker waarin vleermuizen overwinteren of aan een dassenburcht. De aanwijzing maakt het mogelijk bepaalde handelingen te verbieden of strenge voorwaarden te stellen aan de

handelingen op die bewuste plaats, die de kwaliteit van de beschermde leefomgeving kunnen aantasten.

Rol gemeente

Wanneer de gemeente plannen ontwikkelt voor ruimtelijke ingrepen of voornemens is werkzaamheden uit te voeren, is het belangrijk dat vooraf goed wordt beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. De gemeente is als initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Tijdens de uitwerking van de plannen of tijdens het plannen van werkzaamheden moet de gemeente het volgende in kaart brengen:

- ◆ Welke beschermde dieren- en plantensoorten komen in of nabij het plangebied voor?
- ◆ Leidt het realiseren van het plan of de uitvoering van geplande werkzaamheden tot handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?
- ◆ Kunnen het plan of de voorgenomen werkzaamheden zodanig aangepast worden, dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd worden?
- ◆ Is om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten ontheffing (ex art. 75 van de Flora- en faunawet) van de verbodsbepalingen betreffende planten op de groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving vereist?

Bovenstaande punten zijn van belang bij het opstellen van gemeentelijke plannen en het verlenen van vergunningen voor activiteiten zoals:

- ◆ ontwikkeling bouwlocaties en bedrijventerreinen (ook binnen de bebouwde kom);
- ◆ aanleg wegen, spoorlijnen, fietspaden, dijkversterkingen; landinrichting;
- ◆ aanleg recreatieterreinen;
- ◆ kappen bosperceel;
- ◆ drinkwaterwinningen;
- ◆ windmolenparken;
- ◆ natuurontwikkelingsprojecten.

Voor wat betreft het eerste punt: "Welke beschermde dieren en plantensoorten komen in en nabij het plangebied voor?" is het belangrijk dat de gemeente goed veldonderzoek laat verrichten naar de aanwezigheid van dieren. Het natuurloket (www.natuurloket.nl) kan een hulpmiddel zijn als voorbereiding op het veldonderzoek. Op deze internetpagina kan de gemeente inzicht krijgen in de aanwezigheid van beschermde soorten. Per vierkante kilometer wordt er aangegeven of er beschermde soorten voorkomen. Daarbij staat informatie over de wettelijke bepalingen waaronder deze dieren en planten vallen, zoals de Flora- en faunawet.

- ◆ De gemeente is verplicht zich te houden aan de natuurwetgeving. Ook al heeft zij toestemming gekregen voor een project, dan kan het toch verstrekkende gevolgen hebben wanneer de gemeente niet heeft voldaan aan de eisen van de natuurwetgeving of geen of onvoldoende rekening heeft gehouden met de aanwezigheid van beschermde soorten. Er kan dan bezwaar worden aangetekend en de rechter kan zelfs besluiten tot het stilleggen van een al in gang gezet project. Ook kan het leiden tot een herstelverplichting en een boete. Daarnaast wordt bij strafvervolging gekeken naar strafverzwarende omstandigheden, zoals de kans op herhaling, de kwetsbaarheid van het gebied en de mate waarin de soort wordt bedreigt.

Mogelijkheden van de gemeente Ridderkerk

In de Grondwet wordt geregeld welke bevoegdheden gemeenten zoals Ridderkerk hebben en welke grenzen aan deze bevoegdheden zijn gegeven. Artikel 124 lid 1 van de Grondwet erkent het zelfbeschikkingsrecht (*autonomie*) van gemeenten. De bevoegdheid tot regeling en bestuur wordt aan gemeentebesturen overgelaten (*autonome bevoegdheid*). Op grond van art. 124 lid 2 zijn gemeentebesturen zelfs verplicht te regelen of besturen als bijzondere wetten dit eisen (*landelijke wetgeving*). De taken en bevoegdheden van gemeenten die voortvloeien uit wetgeving van de Landelijke overheid worden ook wel medebewindstaken genoemd. De wetgeving van de overheid bevat dus bepalingen waarin aan de gemeente wordt opgedragen regels te stellen met betrekking tot in deze wet bepaalde onderwerpen. Deze grondwettelijke bepalingen worden bevestigd door gelijksoortige bepalingen in de *Gemeentewet*. Artikel 149 van de Gemeentewet bepaalt dat de raad de verordeningen maakt die hij in het belang van de gemeente Ridderkerk nodig oordeelt.

2.1.2. Opvang gewonde & zieke dieren

De opvang van in het wild levende dieren is niet een wettelijke taak zoals bij de opvang van zwerfdieren maar een plicht die verankerd is in de algemene zorgplicht in de Flora- en faunawet (art. 2) en in de Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren (art. 36, lid 3). De vinder van hulpbehoevende dieren kan (gratis) de hulp invoeren van de Dierenambulance. Deze biedt eerste hulp en zorgt voor overdracht aan een opvangcentrum of dierenarts. De opvangende instanties, bijvoorbeeld de Dierenambulance, bepalen de toestand van gewonde dieren en de aard van de hulpverlening. Uitgangspunt is dat de gerevalideerde dieren weer succesvol kunnen worden teruggebracht in de eigen omgeving en dat de tijd van gevangenschap beperkt blijft. Grondige kennis van de biologische, sociale en ethologische behoeften van de dieren is nodig om de dieren goed te kunnen verzorgen.

In Rotterdam is het opvangcentrum van de plaatselijke afdeling Dierenbescherming voor gewonde en zieke in het wild levende dieren gevestigd. Ook burgers kunnen bij dit opvangcentrum terecht met gewonde dieren. Moreel gezien help je ieder dier in nood. De opvangende instantie bepaalt in hoeverre de verzorging van het dier nog zin heeft. Avifauna vangt vogels op die illegaal Nederland ingevoerd worden en onderschept worden door de AID.

De kosten voor de opvang van gewonde of zieke in het wild levende dieren komen momenteel voor rekening van de plaatselijke afdeling Dierenbescherming. De Dierenambulance krijgt van de gemeente een vergoeding voor het vervoer van het gewonde dier.

Voorstel: Opstellen contract met plaatselijke Dierenbescherming voor vervoer, opvang en verzorging van gewonde & zieke in het wild levende dieren in Ridderkerk.

2.2. Gemeentelijke bevoegdheden

Diegene die verantwoordelijk is voor een ruimtelijke ingreep moet nagaan of er beschermde soorten planten en dieren zijn in het plangebied. Aan de hand daarvan kan men (laten) nagaan of die nadelige gevolgen ondervinden van de ingreep. Men is verplicht in de gegeven omstandigheden zorgvuldig te handelen. Dit is de kern van de Flora- en faunawet. Voor centraal stedelijke projecten is de gemeente verantwoordelijk. Voor het overige zijn dat particulieren.

Aangezien praktisch alle inheemse zoogdieren, amfibieën, vogels en vissen (met uitzondering van de soorten uit de visserijwet) beschermd zijn, is ook in de stedelijke omgeving de Flora- en faunawet een belangrijk aandachtspunt geworden.

Om bij beheer en inrichting van de openbare ruimte niet in conflict te komen met de Flora- en faunawet is een uitwerking van het beschermingsbeleid in de gemeente noodzakelijk. Daarmee kan het bestuur zichtbaar maken dat er zorgvuldig wordt omgegaan met de biodiversiteit in de stad en kwetsbare soorten effectief worden beschermd. Daarbij horen beleidsinstrumenten.

2.2.1. Bestrijding van schade door dieren

In de Flora- en faunawet zijn bepalingen opgenomen die bestrijding van schade door dieren mogelijk maken (vrijstellingen, ontheffingen en aanwijzingen). Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen dieren die door het hele land vaak en veel schade aanrichten (zoals mol, konijn, houtduif, zwarte kraai en kauw) en dieren waar de schaal van de schade beperkt is (ganzenpopulaties in de openbare ruimte). De dieren van de eerste categorie worden door het Rijk, door middel van een AMvB, aangewezen. Grondgebruikers mogen die dieren op hun grond bestrijden onder bepaalde, algemeen geldende voorwaarden, bijvoorbeeld dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. De lijst van aangewezen dieren is heel beperkt, mol, konijn en houtduif en zwarte kraai en de kauw staan daarop. De lijst van aangewezen dieren in de andere categorie is groter. De provincie maakt gebruik van deze lijst om per verordening te bepalen welke dieren bestreden mogen worden en onder welke voorwaarden. Daarnaast kunnen Gedeputeerde Staten individuele ontheffingen verlenen.

Voorstel: Bestrijdingsmogelijkheden in kaart brengen en afspraken maken over schadebestrijding door de gemeente (ook op particuliere gronden).

2.2.2. Sportvisserij

Sinds september 2006 is de Visserijwet uit 1963 vervallen. Hierbij is de sportvisakte vervangen door een privaatrechtelijke basisvergunning sportvisserij, namelijk de VISpas. Met deze VISpas kan men vissen in alle wateren die in de bijbehorende Lijsten van Viswateren zijn ingebracht.

De belangen van sportvisserij en dierenwelzijn zijn soms tegenstrijdig, maar wij zijn ons ervan bewust dat vissen niet uit de gemeente Ridderkerk kan worden verbannen. Er is lang verondersteld dat vissen geen gevoel hebben. De huidige dierenwelzijnwetgeving gaat echter uit van de intrinsieke waarde van de dieren, dat wil zeggen, dat de dieren waardevol zijn op zichzelf. Bij de sportvisserij kunnen vissen verwondingen oplopen bij het op het land brengen, verwijderen van haken, wegen en terugzetten. Dit is vooral het geval als er weerhaken worden gebruikt. Dierenwelzijnsorganisaties stellen daarom dat sportvissen in strijd met dierenwelzijn.

Zowel de rijksoverheid als de belangenverenigingen hebben gedragscodes opgesteld om de schade aan de vissen zo veel mogelijk te beperken. Ook zijn er regels voor het visstandbeheer, ondermeer beperkingen voor vissen in de paaitijd, de toegestane hoeveelheid mee te nemen vis of de verplichting bepaalde vis terug te zetten in plaats van te behouden. In de voorlichting aan de leden besteden belangenverenigingen aandacht aan verantwoord vissen. Ook in folders verspreid door de Dierenbescherming is te lezen op welke manier verantwoord kan worden gevestigd. Verder subsidieert de gemeente geen visconcouren.

Voorstel: Opstellen vergunningbeleid of overeenkomsten nagaan met Hengelsportvereniging.

2.3. Gemeentelijke instrumenten

Net als bij de gezelschapsdieren heeft de gemeente een rol als het gaat om regels voor openbare orde en veiligheid in de APV. De Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet hebben de doelstelling: *behoud van de biodiversiteit en bewerkstellingen van een ethische houding tegenover de natuur*. De opvang van gewonde en zieke dieren kan uit oogpunt van efficiëntie het best centraal worden geregeld. Die opvang is door de gemeente zeker gesteld door de overeenkomst die er is met de plaatselijke afdeling Dierenbescherming.

Door preventieve maatregelen bij inrichting en beheer van de openbare ruimte kan het aantal slachtoffers onder de dieren aanzienlijk worden verminderd, bijvoorbeeld door wildgeleiding, faunapassages, belijning bij doorzichtige geluidsschermen of vogelstickers op spiegelglas bij gebouwen. Deze maatregelen kunnen worden samengebracht in een handleiding.

Voorstel: Opstellen handleiding preventieve maatregelen bij inrichting en beheer van de openbare ruimte.

2.4. Kostenaspecten

De kosten voor de opvang van gewonde of zieke in het wild levende dieren komen momenteel voor rekening van de plaatselijke afdeling Dierenbescherming. De Dierenambulance krijgt van de gemeente een vergoeding voor het vervoer van het gewonde dier. De huidige overeenkomst is niet meer up-to-date en zal worden herzien wanneer er een nieuwe overeenkomst wordt gesloten tussen de gemeente en de plaatselijke afdeling Dierenbescherming.

3. Financieel kader

Een financieel kader is voor wat betreft deze nota niet relevant.

4. Tenslotte

Bijscholen

Uit onderzoek is gebleken dat er veel onwetendheid bestaat bij mensen die beroepsmatig (in)direct met dierenwelzijn en groen te maken hebben. Dit loopt uiteen van ambtenaren en politici tot architecten en bouwondernemingen, bewonersorganisaties en medewerkers van gemeentewerken. Ook blijken in Ridderkerk direct betrokkenen vaak niet goed op de hoogte van hun verantwoordelijkheden op het gebied van dierenwelzijn en groen. Mede hiervoor is deze nota opgesteld. Een eenvoudige lijst met regels en richtlijnen voor onze gemeenten zou geen overbodige luxe zijn. Het strekt tot de aanbevelingen om voor speciale groepen op maat gemaakte cursussen aan te bieden die kennis verschaffen op het terrein van dierenwelzijn en groen(voorziening).

Aanspreekpunt en informatie

Momenteel is er geen eenduidig aanspreekpunt in Ridderkerk voor uiteenlopende dierenaangelegenheden. Ook is er geen gemeentelijke folder met informatie over instanties en organisaties. Een leemte die eenvoudig te vullen is door middel van het verspreiden van een nieuwe dierenwelzijnfolder met allerhande informatie, bij dierenartsen, -winkels, kinderboerderijen, bibliotheken NME Centrum en de Dierenbescherming. Dit zou aangevuld kunnen worden met het instellen van een centraal telefoonnummer voor dierenaangelegenheden en een aparte pagina op de gemeentelijke website.

Bestuurlijke verantwoording

Binnen Nederland neemt het aantal wethouders met als aandachtsgebied Dierenwelzijn toe. Officieel is tot nader orde de Burgemeester primair –direct, dan wel indirect- verantwoordelijk voor het dierenwelzijn in Ridderkerk.

5. Portefeuillebeheer

Binnen het college wordt een coördinerend portefeuillehouder dierenwelzijn aangewezen.

Bijlage 1: Belanghebbenden

Dieren

Dierenbescherming afdeling Rijnmond / NME Centrum

Kastanjelaan 27 - 2982 CM Ridderkerk

Tel. 06 – 54 61 38 42

E-mail. dbrijnmond@planet.nl

Dierenopvang Rijnmond

Abraham van Stolkweg 33

3041 JA Rotterdam

Tel. 010-4374211

Fax. 010-2620405

E-mail. info@dierenopvang.com

Visserij

Stichting Vissenbescherming

Postbus 26,

2100 AA Heemstede

Tel. 023-5287574

E-mail. info@vissenbescherming.nl

Dierenhoudersverenigingen

Hondenschool Rijnmond locatie Ridderkerk

Kastanjelaan 27

Ridderkerk

Tel 1. 0180-480624

Tel 2. 06-10523499

URL. <http://hondenschoolrijnmond.dierenbescherming.nl>

Aquariumvereniging Ciliata

Bernard Zweersstraat 61,

2983 BA Ridderkerk

Tel. 0180-412946

Dierenopvang

Dierenopvang Rijnmond

Abraham van Stolkweg 33

3041 JA Rotterdam

Tel. 010-4374211

Fax. 010-2620405

E-mail. info@dierenopvang.com

Dierenambulance Ridderkerk

Kastanjelaan 27,

2982 CM Ridderkerk

Tel. 0900 1120000 en 0180-427850

E-mail. dbrijnmond@planet.nl

DAR

Tel. 010-4155666

Zwerfkatten Rijnmond

Tel. 010-2207916

Url. www.zwerfkattenrijmond.nl

Dierensportverenigingen

Postduivenvereniging De Reisduif

Randweg 17,
2983 AL Ridderkerk
Tel. 0180-419850

Kleindiersportvereniging Oost-IJselmonde

Noorder Kerkedijk 54
3078 PB Rotterdam

Inspectiediensten

Inspectiedienst Gezelschapsdieren

Statenlaan 108
2582 GV 's-Gravenhage
Tel. 070-3388538
Fax. 070-3388537

Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID)

Tel. 0900-2021210

Kadavermelding

Rendac Son BV

Kanaaldijk Noord 20-21
Postbus 9
5690 AA Son
Tel. 0900-9221
E-mail. rendacson@rendac.com
Web site www.rendac.com

Ongediertebestrijding

DCMR Milieudienst Rijnmond

Tel. 010-4733333
E-mail. dcmr@dcmr.nl
Web site www.dcmr.nl

Kinderboerderijen

Kinderboerderij De Dierenhof in het Oosterpark

Oosterparkweg 17,
Postbus 271,
2980 AG Ridderkerk
Tel. 0180-427072

Maneges

Sportcentrum Reyerbos

Kruisweg 1-3,
Postbus 2055,
2980 CB Ridderkerk
Tel. 0180-462722
Fax. 0180-463488
E-mail. info@reyerbos.nl

Manege Waalzicht

Pruimendijk 170,
2986 AL Ridderkerk
Tel. 0180-438173
E-mail. info@waalzicht.nl

Paardenpension Oostendam

Tarwestraat 1B,
2989 AV Ridderkerk
Tel 1. 078-6817559
Tel 2. 06-18348722

Bijlage 2: Algemeen plaatselijke verordening

Afdeling 2: Toezicht op evenementen

Artikel 2.2.1 Begripsomschrijving

- 1) In deze afdeling wordt onder evenement verstaan elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak, met uitzondering van:
  - a) bioscoopvoorstellingen als bedoeld in de wet op de filmvertoningen;
  - b) markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder h, van de Gemeentewet;
  - c) kansspelen als bedoeld in de Wet op de kansspelen;
  - d) het in een horecabedrijf als bedoeld in de Drank en Horecawet gelegenheid geven tot dansen;
  - e) betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties;
  - f) een braderie/snuffelmarkt die door een kerkgenootschap, (sport)vereniging of school georganiseerd wordt op het eigen terrein;
  - g) een straatbarbecue;
  - h) een optocht;
  - i) een optreden als straatartiest.
- 2) Onder evenement wordt mede verstaan:
  - a) een herdenkingsplechtigheid;
  - b) Een braderie/snuffelmarkt met een commercieel oogmerk;
  - c) Een feest of wedstrijd op of aan de weg.

Artikel 2.2.2 * Evenement

- 1) Het is verboden zonder vergunning van de burgemeester een evenement te organiseren.
- 2) In afwijking van het bepaalde in artikel 1.2 beslist de burgermeester op een aanvraag voor een grootschalig evenement binnen 13 weken nadat de aanvraag ontvangen is.
- 3) De burgermeester kan zijn beslissing met ten hoogste 8 weken verdagen.
- 4) De burgermeester kan criteria vaststellen omtrent de omvang en de aard van een evenement waarbij het in het eerste lid gestelde verbod niet van toepassing is.
- 5) De vergunning kan worden geweigerd of worden ingetrokken in het belang van:
  - a) de openbare orde;
  - b) het voorkomen of beperken van overlast;
  - c) de verkeersveiligheid of de veiligheid van personen of goederen;
  - d) de zedelijkheid of gezondheid;
  - e) in het belang van een krachtens de Gemeentewet ingestelde markt.
- 6) Indien artikel 10, juncto artikel 148 van de Wegenverkeerswet 1998 van toepassing is op een feest of wedstrijd die op of aan de weg wordt gehouden, is het in het eerste lid gestelde verbod niet van toepassing.

Afdeling 4   Maatregelen tegen overlast en baldadigheid

Artikel 2.4.8 Loslopende honden

- 1) Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen:
  - a) op de weg zonder dat die aangeliind is;
  - b) op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide of op een andere door het college aangewezen plaats;
  - c) op de weg zonder voorzien te zijn van een halsband of een ander identificatiemerken dat de eigenaar of houder duidelijk doet kennen.
- 2) Het college kan plaatsen aanwijzen, waar het verbod genoemd in het eerste lid onder a niet geldt.
- 3) De verboden genoemd in het eerste lid onder a en b gelden niet voor zover de eigenaar of houder van een hond zich vanwege zijn handicap door een geleidehond laat begeleiden en de hond als zodanig aantoonbaar gekwalificeerd is of indien een eigenaar of houder van een hond deze aantoonbaar gekwalificeerd opleidt tot geleidehond.

Artikel 2.4.9 Verontreiniging door honden

1. De eigenaar of houder van een hond of degene aan wiens zorg een hond kennelijk is toevertrouwd is verplicht ervoor te zorgen dat die hond, zich niet van uitwerpselen ontdoet op de weg.
2. De eigenaar of houder van een hond of degene aan wiens zorg een hond kennelijk is toevertrouwd, is verplicht, indien hij zich met een hond op de weg bevindt, een doeltreffend hulpmiddel bij zich te hebben, dat geschikt is voor het verwijderen van de uitwerpselen.
3. Een doeltreffend hulpmiddel is:
  - a. een schep of schepje, voldoende stevig om uitwerpselen te kunnen opnemen, of
  - b. een plastic zakje, voldoende stevig om de uitwerpselen te kunnen opnemen, of
  - c. een ander ten behoeve van het verwijderen van uitwerpselen ontworpen hulpmiddel.
4. De eigenaar of houder van een hond of degene aan wiens zorg een hond kennelijk is toevertrouwd is verplicht dit doeltreffend hulpmiddel op eerste vordering te laten zien aan de toezichthoudende ambtenaar.
5. De strafbaarheid wegens overtreding van het in het eerste lid gestelde gebod wordt opgeheven, indien de eigenaar of houder de uitwerpselen onmiddellijk verwijdert met het doeltreffend hulpmiddel en de uitwerpselen meeneemt of deponeert in een afvalbak.
6. De geboden zoals gesteld in het eerste, tweede en vierde lid gelden niet voor zover de eigenaar of houder van een hond vanwege zijn handicap niet in staat moet worden geacht om aan het gebod te voldoen.

Artikel 2.4.10 Gevaarlijke honden

- 1) Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen op of aan de weg of op het terrein van een ander:
  - a) anders dan kort aangeliind nadat het college aan de eigenaar of de houder bekend heeft gemaakt dat het die hond gevaarlijk of hinderlijk acht en een aanlijngedebod in verband met het gedrag van die hond noodzakelijk wordt gevonden;
  - b) anders dan kort aangeliind en voorzien van een muilkorf nadat het college de eigenaar of de houder bekend heeft gemaakt dat het die hond gevaarlijk of hinderlijk acht en dat een aanlijn- en muilkorfbod in verband met het gedrag van die hond noodzakelijk wordt gevonden.
- 2) In aanvulling op het eerste lid geldt bovendien dat de hond moet zijn voorzien van een optisch leesbaar, niet verwijderbaar identificatiemerken in het oor of in de buikwand.
- 3) In het eerste lid wordt verstaan onder:
  - a) muilkorf: een muilkorf als bedoeld in artikel 1, onder d, van de Regeling agressieve dieren;
  - b) kort aanlijnen: aanlijnen van een hond met een lijn met een lengte, gemeten van hand tot halsband, die niet langer is dan 1,50 meter.
- 4) Het in het eerste lid gestelde verbod geldt voor zover het onderwerp wordt is vastgelegd in de Regeling agressieve dieren.

Artikel 2.4.11 Houden van hinderlijke of schadelijke dieren

Het is verboden een dier of dieren te houden zodanig dat dit voor de omgeving hinderlijk of schadelijk is.

Artikel 2.2.2. Evenementen gewijzigd

In het nieuwe model wordt overgestapt van een kennisgevingstelsel naar een gemengd stelsel. In principe is een vergunning nodig voor een evenement. Het extra lid laat de mogelijkheid open om voor één of meerdere categorieën te volstaan met een meldingsplicht, indien aan een aantal voorwaarden wordt voldaan (zie bijlage 1).

Er is een extra weigeringsgrond ingevoerd. De vergunning kan worden geweigerd bij de strijdigheid met een ter plaatse geldend bestemmingsplan. Het wordt onwenselijk geacht een evenementenvergunning niet te kunnen weigeren, indien dit vanwege de bestemming niet wenselijk wordt geacht, b.v. in natuurgebieden.

Artikel 2.4.8 Loslopende honden, verboden plaatsen gewijzigd

In het huidige model is het altijd verboden voor een eigenaar van een hond om de hond zonder aanlijning te laten lopen in een recreatiegebied. In het nieuwe model is dit alleen verboden in een bepaalde periode, namelijk van april tot en met september. Buiten deze periode mogen honden in een recreatiegebied los lopen, mits het desbetreffende gebied niet is aangewezen als verboden plaats.
